REGD. NO. 40 A

ఎడిషన్ 0-2-0

9-12-55 శుక్రవారం

ఆంధ్రపత్రిక

సంపుటి 27 ‡ మేనేజింగుఎడిటర్ : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడు :: సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి ‡ సంచిక 49

తెలంగాణా నాయకుల 'దింపుడుకల్లం' ఆశ!

విశాలాంధ్ర ఖాయుపైనా, ప్రధాని తెలంగాణా సందేశాన్నిస్తారని నిరీక్షణ!!

మాజీలోక్‌పార్టీవారిపై ప్రదేశ్‌కాంగ్రెస్‌వారి పిర్యాదులు

రైతులకు నిజమైన సేవజేస్తున్న కిసాన్ సమ్మేళనాన్ని పోటీసంస్థ అని ఆరోపించడం న్యాయంకాదు

ఆంధ్రభావతరంగాలు

విశాలాంధ్రి విషయంలో ఓటింగు తీసుకోకుండానే, అసంప్రగ్గవర్చితో హైదరాబాద్ శాసనసభ వాయిదాపడింది. మరుపటి సమావేశం మొదటిరోజున దీనిపై తిరుగా చర్చింపవచ్చుగలదట. అయితే విశాలాంధ్రిపై సభ్యుల అభిప్రాయాలుమాత్రం తీసుకోబడినవి. అభిప్రాయాలు తెల్పిన 147 మందిలో 103 స్పష్టంగా సత్వర విశాలాంధ్రిను కోరిరి. అభిప్రాయం వెలిబుచ్చిన 55 మంది తెలంగాణ సభ్యులలో 36 మంది విశాలాంధ్రి వాంఛను ప్రస్ఫుటింపజేసిరి. అంటే హైదరాబాద్ శాసనసభలో అత్యధిక సంఖ్యాకులు సత్వర విశాలాంధ్రి నిర్మాణానికి అనుకూలంగున్నమాట. ఇది ఎంతైనా శుభసూచకము.

మంత్రి రంగారెడ్డి ప్రభృతులు హైకమాండుతో సంప్రతింపులుజరిపివచ్చిన అనంతరం, తెలంగాణావాదుల ఆందోళన తీవ్రత తగ్గినట్టే కన్పిస్తుంది. అగ్రనాయకుల నిర్ణయం తమకు అనుకూలమైనా, ప్రతికూలమైనా శిరసావహించగలమని రంగారెడ్డిగారు ప్రకటించడాన్నిబట్టి, తెలంగాణావాదులు ప్రత్యేక రాష్ట్రానికి తమ పట్టుదలను సడలించుకున్నట్లు భావించవచ్చునని రాజకీయపరిశీలకులు అంటున్నారు.

కాని రంగారెడ్డిగారి యీ ధోరణి, ప్రత్యేక తెలంగాణానిమయంలో తమవాదాన్ని విరమించుకోడంకాదని, హైకమాండునైఖరి తమకు ప్రతికూలంగాలేదని వీరు వుద్దేశ్యపడడమే వారిధోరణిలో మార్పుకారణమని ఆ వర్గాలు వెలిబుస్తున్నవి. ప్రత్యేక తెలంగాణాను సమర్థించే పత్రికలు యీ అభిప్రాయాన్ని బహిరంగంగా ప్రకటిస్తున్నవి.

ఇదీగాక, విశాలాంధ్రి విషయంలో 7 తేది అఖిలాంధ్ర సంఘం ఒక నిర్ణయం చేస్తుందని, 8 తేది హైదరాబాద్ శాసనసభ కాంగ్రెస్ సభ్యుల సమావేశంలో ప్రధాని నెహ్రూ ఆ నిర్ణయాన్ని ప్రకటించగలరని తెలంగాణా వర్గాలు చెప్తున్నవి. తెలంగాణా రాష్ట్రాన్ని అంగీకరించడమో, లేక హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని యథాతథంగా వుంచడమో హైకమాండు నిర్ణయంగా వుండబోతుందని యీవర్గాలు ఆశిస్తున్నవి. ప్రధానిగాక తమను బాధ్యతాయుతంగా వుండగలదని యీ వర్గాలు ఆశాభావాన్ని కల్గివున్నట్లు తోస్తున్నది.

తెలంగాణా వర్గాలు యీ విధంగా భావిస్తుంటే, ఆంధ్రి రాజకీయవర్గాలు 1956 అక్టోబరు 1 తేది నాటి విశాలాంధ్రి నిర్మాణం కాయమని, ప్రధాని నెహ్రూ 10 తేది ఆంధ్రి రాజకీయ మహాసభలో దీనిని ప్రకటించగలరని దృఢంగా చెప్తున్నవి. నెహ్రూ గుంటూరు వచ్చినపుడు ఆంధ్రి, తెలంగాణా నాయకులతో సంప్రతించి, విశాలాంధ్రి నిర్మాణానికి హైకమాండు సలహాను పాటించమని యిరువురకు సలహా యివ్వగలరని యీ వర్గాలు సూచిస్తున్నవి. విశాలాంధ్రికు సమ్మతిస్తూ రెండు కాష్ట్రాల నాయకులు ఒక సంయుక్త ప్రకటన చేయగలరటనూడా!

దీనినిబట్టి విశాలాంధ్రి నిర్మాణం తథ్యమనే మనం దృఢంగా భావించవచ్చు. హైకమాండు నిర్ణయం ఏమిగా వుండబోతుందోనని, పండిట్జీ ఏమి ప్రకటించబోతారోనని తెలంగాణా వారందరూ ఆసక్తితో నిరీక్షిస్తున్నారు. తెలంగాణా వాదాన్ని హైకమాండు సమర్థించగలదని ఆ నాయకులు యింకా భావిస్తున్నారంటే, అది 'దింపుడుకల్లం' ఆశతప్ప వేరుకాదు. ఇంతకూ రెండురోజులు ఓపికపడితే ఎటూ తేలిపోతుందిగదా!

★

అభూతకల్పనలు

ఆంధ్రిప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ సంఘంవారు యిటీవల మాజీలోక్ పార్టీవారిపై కొన్నిఆరోపణలుచేస్తూ, అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘానికి పిర్యాదుచేసినట్లు విశ్వసనీయంగా తెలుస్తున్నది. వాటిలో ముఖ్యమైనవి– (1) ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ రైతుశాఖయైన రైతుకాంగ్రెస్‌కు వ్యతిరేకంగా, శ్రీ గారికపాటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు కిసాన్ సమ్మేళనాన్ని నిర్మించారు. (2) పోటీ విద్యార్థి కాంగ్రెస్‌ను నెలకొల్పమని పురికొల్పుతున్నారు. (3) జాతీయ ట్రేడ్‌యూనియన్ కాంగ్రెస్‌ను, వెనుకబడిన జాతులకు సంబంధించి బాధ్యతగల కొందరు మంత్రుల ప్రోత్సాహంతో పోటీసంఘాలు నెలకొల్పబడుతున్నవి. (4) మైమూడుగాక కాంగ్రెస్ సంఘాల విషయంలో గూడా మరొక ఆరోపణ చేయబడింది.

ఈ ఆరోపణలుచూస్తే ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధిపతులు విశాల దృక్పథంతో, సంస్థ ఐక్యతను కాపాడాలనే దృష్టితోగాక, కేవలం సంకుచితంగా, పాత ముఠాతత్వాలతోనే యింకాగూడా వ్యవహరిస్తున్నట్లు నిష్పాక్షిక మైన రాజకీయ పరిశీలకులు భావించడం పొరపాటు గాదనుకుంటాను.

కిసాన్ సమ్మేళనాన్ని యీపాడు నిర్మిస్తున్నట్లు ఆరోపించడం అభూతకల్పనగాకపోతేమిటి? రంగారెడ్డిగారు రాజకీయాలలో ప్రవేశించింది మొదలు ఏదో ఒకపేరుతో రైతు సంఘాలు వుంటూ, ఆంధ్రి రైతాంగానికి ఎనలేని సేవజేస్తున్నవారే సత్యాన్ని ఎవ్వరూ కాదనలేరు. మొదట స్థాపించిన రైతుసంఘాలలో కమ్యూనిస్టుల పలుకుబడి ఎక్కువకాగా, కమ్యూనిస్టులు స్వాతంత్ర్యోద్యమ విఘాతకులుగా మారిన అనంతరం, దానినుండి వేరై రైతు సంఘాన్ని రిజిస్టరుచేసి, కాంగ్రెస్ నాయకులందరూ జైళ్లలోవుండగా, ఏకాకిగా కమ్యూనిస్టుల వెనుదొంగి గణనీయమైన కృషి చేసింది రంగారెడ్డిగారి రైతు సంఘము. ఆంధ్రి దేశంలో ఏ నాయకుడ్డి కనిపించినా యీ యథార్థాన్ని కాదనిపెట్టలేరు. అప్పటినుండి, యిప్పటివరకు రంగారెడ్డిగారి వాయుకత్వాన ఆ రైతు సంఘం పనిచేస్తూనేవున్నది. ఆవాదు

—కొరడ 12వ పేజీ

ఆంధ్రవార్తలు, విశేషాలు

పరదనిరోధస్కీములో సోమశిల పేరులేదు

కాని తర్వాత ఒక ప్రశ్నకు చెప్పిన జవాబులో అదిగూడా చేర్చబడినదట

★ శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు శాసనసభలో సూచించిన వరద నిరోధస్కీములలో సోమశిల పేరులేదు. కాని తర్వాత ఒక ప్రశ్నకు చెప్పిన జవాబులో అదిగూడా చేర్చబడినదన్నారు.

★ వరకట్నాలను నిషేధిస్తూ కాళేశ్వరరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన బిల్లు, చర్చ అనంతరం ప్రజాభిప్రాయానికి పంప నిర్ణయించబడింది. మధ్యనిషేధంలాగా దీని ఆదర్శం పుత్తడి మైందిగాని, ఆచరణలో ఏమాత్రం ఫలితమంటుందో చూడాలె!

★ లకిరూపాయలకు పైబడి నిర్మింపబడ్డ నీటివనరుల క్రింద, అది పూర్తి అయినమూడేళ్ల తర్వాతనుండి అభివృద్ధి పన్ను విధించుటకు తీర్మానించింది. దీనివల్ల చిన్న రైతులునష్టపడకుండా చూడవలసివుంటుంది.

★ పంచాయితీ చట్టానికి సవరణలు ప్రతిపాదిస్తూ ప్రవేశపెట్టిన బిల్లునుగూడా శాసనసభ ఆమోదించింది. ముఖ్యమైన సవరణలు (1) మొదటి తరగతి పంచాయితీలకు రివిన్యూలో భాగం యివ్వబడదు. (2) పంచాయితీ అధ్యక్షుని యిది వరకువలె నేరుగా ప్రజలుగాక, సభ్యులు ఎన్నుకుంటారు. (3) ప్రతి పంచాయితీలో ఒక మహిళకు స్థానం కల్పించాల (4) రెండవ తరగతి పంచాయితీలుగూడా బండ్లపన్నువిధించవచ్చు.

★ ప్రభుత్వంచే నిర్మింపబడిన ఏ నీటి వనరు క్రిందనైనా, మూడేళ్ల అనంతరం, సాగుజేయకుండా వుండే భూములమీదగూడా నీటితీర్వ విధించుటకు తెచ్చిన బిల్లును శాసనసభ ఆమోదించింది. సాగుచేసేవాటిపై ఎటూ విధించబడుతుంది.

★ 1956 జనవరిలో రాష్ట్రంలో క్రొత్తగా 22 జాతీయ విస్తరణ కేంద్రాలు ప్రారంభించబడతాయి. అందులో నెల్లూరు, అత్మకూరు తాలూకాలలోగూడా రెండువున్నాయి.

★ ఆంధ్రి విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షులుగా శ్రీ వి. యస్. కృష్ణగారు మూడవ పర్యాయం ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు.

కవిత్వము—నవత్వము ★ ★ ★

రమణీయత్వము ప్రతిబింబించేది కావ్యము

శ్రీ సి. నారాయణరెడ్డి ఎం.ఏ.
(ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ తెలుగు ఆచార్యుడు)

'కవిత్వము - నవత్వము'నుగూర్చి వేరుగ వవరము లేదు. ఎదురుగనే కావ్యవస్తువు కనిపిస్తున్నది. కవిత్వాన్నిగూర్చి యింతవరకు లాక్షణికులు చేసినదానినిగూర్చి వెనుకవేయక నవత్వమునుగూర్చిమాత్రమే యిప్పుడు మాట్లాడెదను.

ప్రతిక్షణం ఏది నవత్వముతో కూడుకొని యుండునో, అదియే రమణీయత్వమని లాక్షణికులన్నారు. ఒక పాటను వినినప్పుడు మన మనస్సులో పులకరిస్తున్న భావన రసానికి అనుభూతి. సంగీతదృష్ట్యా చూసినా, రమణీయత్వము త్యాగరాజకృతులలో నున్నది. అవి ఉత్తరోత్తరానందమును కలిగిస్తవి. కొన్నిచోట్ల మనుష్యానందమునకు అందనిది రసానందము అన్నారు పెద్దలు. రమణీయత్వము ప్రతిబింబించేది కావ్యము. ఆ రమణీయత్వానికి నవత్వము ఒక ప్రాతిపదిక. యీ నవత్వసాధనకొరకే ప్రాచీనకవులు ప్రయత్నించారు.

"ఝనక్ ఝనక్ పాయల్ బాజే" తీసికొందాము. ఝనక్ ఝనక్ పాయల్ బాజే అంటే ఝనక్ ఝనక్‌మని గజ్జెలు మ్రోగడం. దీనిలో ఒకటి శాస్త్రీయనృత్యము, వేరొకటి సరళసంగీతము. శివతాండవము, విశ్వామిత్ర-మేనక నృత్యములు శాస్త్రీయమైనవి. యీ నృత్యములు ఆంగిక విన్యాసములద్వారా ప్రదర్శిస్తున్నప్పుడు మన మనస్సులో ఒక అనుభూతి కల్గుతుంది. శివతాండవ నృత్యంలో శివుని ముఖము ఎర్రబడుతుంది. ఎరుపు రౌద్రానికి చిహ్నము. అది చూస్తున్నప్పుడు మనలోకూడ ఒకమాదిరి రౌద్రము ఏర్పడుతుంది. యిది ఒక నవత. యీ చిత్రదర్శకుని ప్రతిభను అభినందించక తప్పదు.

మన ప్రాచీనకవులు యీ నవతను ఎలా సాధించారో చూస్తాము. కాళిదాసుని కుమారసంభవము కథాసూత్రమునకు అనుగుణముగా వుంది. మేఘసందేశంలో కథాసూత్రం బాగా లేదు. దీనికి ప్రాచీనమైన, బలమైన వస్తువు లేదు. మేఘ సందేశము పెండిచూస్తే కథాసూత్రం ఏమంతకనబడదు. దానికథ ఏమిటంటే ఒకయక్షుడు మేఘాలద్వారా యీ సందేశం పంపుతాడు. "అలకాపురంలో నా ప్రేయసి విరహంతో యెర్రబారిన కనులతో యుంది. ఆమెతో నాల్గుమాసాలలో వస్తానని చెప్పు". మేఘసందేశమునకు పూర్వము హనుమత్సందేశము, హంససందేశములు వున్నవి. ఆ సందేశములు పనిచేయగలవు. హనుమంతుడు సీత వద్దకుపోయి సందేశము వినిపించి, జవాబు తెచ్చాడు. హంసకూడ తన రెక్కల సాయంతోటి సందేశాన్ని మోసింది.

కాని నిర్జీవమైన మేఘముతో వార్తలు పంపడమేమిటి? గాలికి తునకలయ్యే మబ్బులు సందేశాల్ని ఎలా యిస్తవి? అనే సందేహాలు మనకు కలుగవచ్చు. యీబాధ మనకుముందే కాళిదాసుకు కల్గింది. దానికి వెంటనే జవాబు చెప్పుకున్నాడు. ధూమము, నీటితో గడ్డకట్టిన మేఘమెక్కడ? అంగపుష్టికల్గి వార్తను తీసికొనిపోవుటెక్కడ? కామార్తులైనవారు స్వభావసిద్ధంగా చేతనాచేతనా విషయములను లెక్కించలేరు. వారు మేఘాలతోనే కాదు, రాయితోకూడా సందేశాలను పంపుతారు. కామార్తుడైన యక్షుడు ప్రేయసిని ఎడబాసి ఎనిమిది మాసాలైనది. బక్కబడినాడు. కళ్లు లోతుకుపోయాయి. కృశించాడు. ముంజేతి కంకణాలు ముందుకు జారాయి. కామార్తుడు కాబట్టి, చేతనాచేతనా విషయములను లెక్కించే జ్ఞానంలేదు. కాబట్టి మేఘంచేత పంపించాడని చెప్పి తప్పించుకున్నాడు కాళిదాసు. అలా మేఘసందేశాన్ని సృష్టించడమే ఒక నవత.

ఆంధ్ర సాహిత్యంలో నన్నయనుంచి యిప్పటివరకు కవులు నవ్యత్వాన్ని అనుసరిస్తున్నారు. నన్నయకు పూర్వం తెలుగులో ప్రామాణిక భాషలేదు. అంతకుపూర్వం గ్రంథములు కూడలేవు. వున్నవో లేవో గాని మనకు లభ్యంకావడము లేదు. పూర్వపు శాసనాలలో కొన్ని శబ్దములలో విజ్ఞానము కనిపించుచున్నది. ఉదాహరణకు మన తూర్పును తూర్పు అన్నారు. అట్లే రాముడు, దేవుడు, ప్రతిమలను వరుసగా రామణుడు, దేమణుడు, ప్రతిమ అని వాడారు. అపభ్రంశరూపంలో గాసట బీసటలతో వుండిన తెలుగును నన్నయ సంస్కరించాడు. ఆకాలంలో దేశీయఛందస్సే గాని అక్షర ఛందస్సు లేదు. అతనికి పూర్వం వృత్తాలు లేవు. వాటికి తెలుగు దుస్తులు తొడిగి తెలుగు కన్నియగా మార్చాడు నన్నయ. అయితే ఆయనకు రాజరాజనరేంద్రుని సహాయము పూర్తిగా లభించింది. ఆయన నన్నయతో "భారతము ఎన్నిసార్లు వినినను తనివితీరలేదు. అది నాకు చాల యిష్టము. కాబట్టి మీరు దానిని తెలుగులోనికి అనువదించుడు"ని కోరాడు. అయితే కృష్ణద్వైపాయనుని భారతమును మాత్రమే తెలుగుచేయమని, కొత్త సృష్టిమటుకు చేయవద్దన్నాడు. ఎందుకలా చెప్పాల్సివచ్చింది? ఆ కాలంలో వైదిక మతానికి వ్యతిరేకంగా, జైనమతానికి అనుగుణంగా పంపభారతం వ్రాశారు. కాని రాజరాజనరేంద్రుడు వైదిక అభిమాని, బ్రాహ్మణాభిమాని. ఆ కాలంలో బౌద్ధజైన మతాలు చాల వ్యాప్తిలోనికి వస్తున్నాయి. అందువలన బౌద్ధ, జైనమతములనరికట్టి, వైదిక మతవ్యాప్తికొరకు భారతమును తెలిగించమన్నాడు. నన్నయ సహజంగా వినయసంపద కలవాడు. వెంటనే అతను యిలాఅన్నాడు. "లెక్కలేని చుక్కల గుంపును లెక్కించడం, అంచులులేని సముద్రముల దాటడం ఎంత కష్టమో, భారతాంధ్రీకరణం అంత కష్టమ"న్నాడు. అంటూ మరలా యిలా అన్నాడు. "వినను దేవా! నీ అనుమతంబునను, విద్వజ్జనుల అభిమతంబుననుసరించి, భారతాంధ్రీకరణమునకు ప్రారంభించెద"అన్నాడు.

ఆ రమణీయత్వానికి ప్రాతిపదిక నవత్వము

భారతము అవతారికలో రెండు పద్యములు అతి యుపయుక్తములైనవి. ఒకటి "సాయకపాకశాసనుడు......" అనునది. భారతములో అర్జునునికి కృష్ణునిమాదిరి యీనాడు నారాయణభట్టు నాకు సహాయపడినాడు అన్నాడు. తెలుగులోనికి అనువదించుటను సంస్కృత పండితులు యీసడించుకుంటారని తెలుసు. అప్పటికి తెలుగులో వ్యాకరణములేదు. అలాంటప్పుడు తెలుగులో వ్యాసుని భారతం వ్రాయుట ఎట్లని అందుకని సంస్కృత పండితులు వ్యతిరేకించియుంటారు. ఆ సమయములో నారాయణభట్టు సహాయపడి లేఖకుడుగా వ్యవహరించాడని అంటారు. రెండవ పద్యము "ప్రసన్న కథాకలితార్థ......" దీనిలో నన్నయ అంటాడు— పండితులు నా కవితలోని ప్రసన్న కథాకలితము చూస్తారు. రెండవ తరగతివారు అక్షరరమ్యతను చూస్తారని. యేమైనను నన్నయగారి భారతాంధ్రీకరణ ఒక విప్లవకరమైన ప్రయత్నం అని చెప్పాలి. ఇది ఒక నవత.

తిక్కన ఒక విషయంలోనేగాక పెక్కు విషయాల్లో నవతను సాధించాడు. నన్నయగారిశైలికి, తిక్కనగారి దృశ్య సాక్షాత్కార శైలికిగల భేదమును గమనిస్తాము. తిక్కన నాటక చమత్కృతికొరకు చాల శ్రమపడినాడు. తిక్కనలో చిక్కని పలుకుబడులు, చక్కని శైలి కనిపిస్తాయి. అలాగే హరిహరదేవుడు అను ప్రత్యేకమూర్తిని సృష్టించుకొని తన కవితను సాగించాడు. జగత్ప్రియమ్ము కొరకు శైవవైష్ణవమ్ముల వైషమ్యాల నరికట్టేందుకు ప్రయత్నించి ఆనాటిపరిస్థితుల చక్కబెట్టేందుకు దేవతామూర్తిని సృష్టించుకొని కావ్యకల్పన చేశాడు. యీనాడు రాజకీయాలకు సంబంధములేని కవితకావాలని ఒకవైపు వాదిస్తున్నారు. పొరపాటున ఎక్కడైనా సామ్యవాద సిద్ధాంతాలచాయలువస్తే తక్షణం అతనిని రాజకీయాలకు సంబంధించినవాడుఅని అంటున్నారు. కాని ఆనాడు తిక్కన, మత వైషమ్యాల నిర్మూలించేందుకు, రాజకీయాల చక్కబెట్టేందుకు కవిత వ్రాశాడు. అట్లే యీనాటి రాజకీయాలలోని కుళ్లును ఎత్తిచూపేందుకు కవిత అవసరము. కాని ఆకవిత రాజకీయాల ప్రచారానికిమాత్రం కాకూడదని నాఅభిప్రాయము. మానవుని శరీరశ్రమను, మేధాశ్రమనుకూడ గుర్తించాలి. రాజకీయకుళ్లును బయటపెట్టడానికి గేయాలు చాల తోడ్పడతాయి. అది పద్యంగాని గేయంగాని దానిలోని భావము ప్రధానము. భావము దాని యిష్టప్రకారం ప్రవహిస్తుందిగాని పద్యాలలోనని, గేయాలలోనని ప్రత్యేకత లేదు.

ఆంధ్ర సాహిత్య చరిత్రలో విశిష్టమైన కవి పాల్కురికి సోమనాథుడు. యీయన దేశి కవిత్వంలో ప్రవేశించాడు. అది ముళ్లబాట కాని యీయన దాన్ని పూలబాటగా మార్చాడు. ఆకాలంలో ద్విపదకు ప్రాముఖ్యము లేదు. శ్రీనాథుడు ద్విపదను హేళనగా చూచాడు. కాని ఆయనకూడ మరల ద్విపదను వ్రాశాడు (పల్నాటి వీరచరిత్ర). సోమనాథుడు ఉత్పల ఛందస్సును స్వీకరించి తన ద్విపదలవ్రాశాడు. యతి అనగా విశ్రాంతి స్థానము. అది విరామముకొరకు. సంస్కృతములో యతి విశ్రాంతికొరకే. తెలుగులో అన్యాక్షరసమము యతిగా చేసికొని నన్నయ కవిత్వాన్ని ప్రారంభించాడు. కన్నడములో లేనియతిని, సంస్కృతములో లేని ప్రాసను ప్రవేశపెట్టి నన్నయ పద్యములు వ్రాశాడు, కాని సోమనాథుడు దానికి వ్యతిరేకముగా

—తరువాయి 10 వ పేజీలో

మీకు తెలుసా?

★ ఇండియాలో నగరాలు 73 వున్నాయి. అందులో వుత్తరప్రదేశ్‌లో ఎక్కువున్నాయి-16.

★ ఇండియాలో వుత్పత్తి అయ్యే చక్కెరలో నూటికి 80 పంతులు యు. పి., బీహారురాష్ట్రాలలోనే తయారవుతున్నది.

★ ఎం. ఏ. డిగ్రీని పొందిన ప్రథమ భారతనారి శ్రీమతి చంద్రముఖిబోస్.

★ ఐ. సి. యస్. ప్యాసయిన ప్రథమ భారతీయుడు శ్రీ సత్యేంద్రనాథ్‌ఠాగూర్.

★ భారతదేశంలోని ఎత్తయిన శిలావిగ్రహం మైసూరు సంస్థానం లోని గోమతేశ్వరునిది. దీనిఎత్తు 56 అడుగులు.

★ ఇండియాలోని ఎత్తయిన పర్వత శిఖరము నందదేవి. దీని ఎత్తు 25,600అడుగులు.

★ క్షయవ్యాధితో ఏటా మనదేశంలో 5 లక్షలమంది మరణిస్తున్నారు.

★ అమెరికాలో 800మంది ప్రజలకుఒకడాక్టరున్నాడు.ఇంగ్లండులో వెయ్యిమందికి ఒకవైద్యుడున్నాడు. కాని యిండియాలో 6,300 ప్రజలకు ఒక డాక్టరు మాత్రం వుంటున్నాడు.

పాత్రుడుగారి బాలసంజీవిని (రిజిష్టర్డు)
పిల్లల లివర్ అండ్ స్ప్లీను వ్యాధులను నివారించును
డాక్టర్ పిళ్లా పాపయ్యపాత్రుడు అండ్ బ్రదర్స్
19, దక్షిణమాడవీధి - మైలాపూరు - మదరాసు - 4. ఫోన్ నెం 71354 రు.
బ్రాంచి:- 7, సారంగపాణికోవిల తూర్పువీధి - కుంభకోణము.
అన్ని మందుల షాపులలోను దొరకును

కాకర్ల కామాక్షయ్యగారి పక్షవాతనివారణడిపో
మా "భువనేశ్వరీ"గుళికలు (రిజిష్టర్డు) పక్షవాతం, రుద్రవాతం, ... గ్యారంటీగ కుదుర్చును. మా ఫోటో ట్రేడ్‌మార్కు గల ఔషధము మాత్రమే వాడుము, వ్యాధి వివరములు తెలుపుడు - యింతకుమించినది ప్రపంచంలో లేదు.
ఒకవారమునకు ఔషధము రూ. 7-0-0 లు. ప్యాకింగ్‌పోస్టేజి వేరు.
"ఆయుర్వేద కేసరి" - "వైద్యవిశారద" "కవిభూషణ" కాకర్ల వెంకటప్పయ్య,
పక్షవాత స్పెషలిస్టు (రిజిష్టర్డు) ఆయుర్వేద ప్రాక్టీషనరు - 222, ... - నెల్లూరు.

ఈవారంలో మన దేశం

★ గోవా విషయంలో పోర్చుగల్ ధోరణిని రష్యానాయకులు యిండియాలో విమర్శిస్తే, అమెరికా విదేశాంగమంత్రి డల్లెస్ పోర్చుగీసుపక్షం వహిస్తున్నాడు. ఇది కడకు అంతర్జాతీయ వివాదసమస్యగా పరిణమిస్తుందా?

★ ఇండియాపై యుద్ధానికి తలపడడం తమ వుద్దేశ్యంకాకపోతే నిర్యుద్ధ ప్రకటనకు పాకిస్థాన్ ఎందుకంగీకరించగూడదు?

★ మద్రాసు రాష్ట్రంలో తుపాను బీభత్సం. మనుష్యులనష్టం వందలలో; పశువుల నష్టం వేలు — లక్షలలో; ఆస్తి నష్టం కోట్లలోవుంది.

★ నేతాజీ మరణ వివరాలు సేకరించుటకు ప్రభుత్వం కమిటీని నియమించిన సమయంలో, బోస్ బ్రతికివున్నాడనడానికి తనవద్ద సాక్ష్యాధారాలున్నాయని బెంగాల్ మాజీమంత్రి ప్రకటించాడు.

★ పార్లమెంటులో రాజ్యాంగ సవరణ ఓటమి — రాజ్యసభలో హిందూవారసత్వబిల్లు, జర్నలిస్టుల రక్షణబిల్లుల ఆమోదం.

గోవా — అమెరికా

గోవావిషయంలో పోర్చుగల్ వలసవిధానం సోవియట్ నాయకుల నిశితవిమర్శను గురికావడం ముదావహమే గాని అవి ఒకవిధంగా ఇండియాకు వ్యతిరేకంగా పరిణమించాయి. పశ్చిమరాజ్యాలు పోర్చుగల్ పక్షం వహించేందుకు దారితీసాయి. మద్రాసు కలకత్తా నగరాలలో బుల్గానిన్ క్రుశ్చేవ్‌లు పోర్చుగల్‌ను నిశితంగా విమర్శిస్తూ, గోవాపై యిండియా హక్కును ధృవపరుస్తున్న సమయానే, వాషింగ్టన్‌లో పోర్చుగల్ విదేశాంగమంత్రి సీనార్ కున్హా, అమెరికా విదేశాంగమంత్రి డల్లెస్ సమాలోచనలు జరుపడం గమనార్హం. సమాలోచనల పర్యవసానం, వెలువడిన కున్హా — డల్లెస్‌ల సంయుక్త ప్రకటనలోని నిగూఢమైన విషయాలు ప్రమాదకరపరిణామాలకు దారితీయగలవేమో ననిపిస్తున్నవి. క్రుశ్చేవ్ ప్రసంగాలు ప్రచారధోరణిలో నడచి పశ్చిమ రాజ్యాలపై విద్వేషాన్ని రెచ్చగొట్టినవనుటలో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. కాని గోవాసమస్య అమెరికా—పోర్చుగల్ రాజ్యాల అన్యోన్యశ్రద్ధగల విషయంగాను, క్రుశ్చేవ్ ప్రసంగం పోర్చుగీసుపై నిందారోపణలుగాను అమెరికా భావించడం కలవరం కలిగిస్తున్నది. డల్లెస్ — కున్హా ప్రకటనలోని "దూరప్రాచ్యంలోని పోర్చుగీసు రాష్ట్రాలు" అన్న పదజాలంచూడగా, గోవాలో పోర్చుగీసు పాలనను అమెరికా సమర్థిస్తున్నట్లు స్పష్టపడంలేదా? అమెరికా, పోర్చుగల్ పక్షం వహించగలదనిపిస్తున్నది. ఇండియాకు సామ్రాజ్యవాద యుద్దేశ్యాలను ఆరోపిస్తూ సీనార్ కున్హా ఇండియాను బెదిరించడంలోని అంతరార్థం, అమెరికా తమపక్షం వహించగలదనే ధీమా తప్ప వేరుకాదు. త్వరలో గోవా, అంతర్జాతీయ వివాదసమస్యగా పరిణమించినా ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు.

◆ ◆ ◆

ఇండియాపై పాకిస్తాన్ యుద్ధం?

కాశ్మీర్ సమస్యా పరిష్కారానికి యుద్ధాన్ని సాధనంగా చేయబోమని పాకిస్తాన్ ప్రధాని మహమ్మదాలీ చెప్తున్నమాటలు విశ్వసనీయం కాజాలవనిపిస్తున్నవి. కాని మరొకవైపున యుద్ధప్రయత్నాలు, ప్రధానం పాకిస్తానులో తీవ్రంగా జరుగుతుండడం గమనార్హం. శ్రీనగర్‌లో జరిగిన అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని ఉద్దేశిస్తూ కాశ్మీరుప్రధాని బక్షీ గులాంమహమ్మద్, ఏ తీర్మానాలూ తమ నిర్ణయాన్ని మార్చలేవని, జమ్మూ—కాశ్మీరు ప్రజలు 1947 లోనే ఇండియాలో విలీనానికి నిర్ణయించారని, ఆ ప్రజానిర్ణయం తిరుగులేనిదని చెప్పడం,

71వ జన్మదినోత్సవ సందర్భంలో రాష్ట్రపతి రాజేంద్రప్రసాద్‌కు జమీన్ రైతు శుభాకాంక్షలు

కాశ్మీరు భవిష్యత్తునుగురించి జనవాక్య నిర్ధారణకు కాశ్మీరుప్రభుత్వం వ్యతిరేకమని స్పష్టమౌతున్నది. అలాంటప్పుడు పాకిస్తాన్‌కు యుద్ధమే ప్రత్యామ్నాయంకదా! ఇండియాపై యుద్ధానికి పాకిస్తాన్ కుట్ర పన్నుతున్నదని బాధ్యతగల బొంబాయి ఆంగ్లవారపత్రిక (బ్లిట్జ్) ప్రకటించిన రిపోర్టు సత్యదూరం కాదనిపిస్తున్నది. ఇది మన ఢిల్లీ పెద్దలకు విశదంగా తోచవచ్చు. పాకిస్తాన్ ఇంతకాలంగా ఇండియాపై యుద్ధం ప్రకటించకపోవడానికి కారణం, ఇండియాను ఎదుర్కొనగల సైనికబలం పాకిస్తాన్‌కు లేకపోవడమే. క్రొత్తగా అమెరికానుండి సంపాదించిన ఆయుధాలతో యిప్పుడు ఇండియాపై యుద్ధానికి తలపడజూస్తున్నారు. తమకాయుద్ధ ప్రయత్నాలు లేకపోతే ఇండియాతోకలసి పాకిస్తాన్ "యుద్ధవ్యతిరేక ప్రకటనకు ఏలఅంగీకరించదు?" అనేప్రశ్న వుండనేవుంది. ఇది ప్రత్యక్షసత్యం కాదనడానికి వీల్లేదు. పాకిస్తాన్ సవాల్‌ను యెదుర్కోవడానికి యిండియా సమాయత్తం కావాలె. "శాంతిగీతాలు" ఆలాపిస్తూ కూర్చుంటే కొంప తగలబడిపోతుంది.

◆ ◆ ◆

దక్షిణాదిన తుపాను బీభత్సం

గడచినవారంలో తంజావూరు, మధుర, తిరుచినాపల్లి, రామనాడు జిల్లాలు, పుదుక్కోట ప్రాంతం తుపాను బీభత్సానికి గురికావడం విషాదకరమైనవిషయం. తంజావూరులో మహేంద్రక్రితం సంభవించిన తుపానుబీభత్సంకంటె, యిప్పటి గాలివాన మిక్కిలి క్రూరమైందనుటలో ఎట్టి సందేహంలేదు. వేదారణ్యం ప్రాంతంలోజరిగిన ఆస్తి, ప్రాణనష్టం వర్ణనాతీతం. గాలివానకుగురైన ప్రాంతాలలో, అధికారప్రకటన ప్రకారం, ప్రాణనష్టం 262 మందిఅయినా, దాదాపు వెయ్యమంది ప్రాణాలను కోల్పోయియుండవచ్చునని అనధికారవర్గాల అంచనా. పశువులనష్టం విపరీతం. బీదలగుడిసెలు, కొబ్బరి అరటితోటలు, వరిపంటలు సర్వనాశనమైనవి. పల్లపు ప్రాంతాలు యింకా జలమయమైవున్నందున ప్రాణ, ఆస్తుల నష్టాల వివరాలు ఇంకా పూర్తిగా తెలియరాలేదు. లక్షలమంది నిర్వాసులై ఆకలిదప్పులతో అల్లాడుతున్నారని వార్తలు. వారికి మా సానుభూతి. ఈ హృదయవిదారకమైన పరిస్థితులను చక్కబెట్టుటకు అధికారులు చర్య తీసుకోలేదనవసరము. కాని వెంటనేశ్రద్ధతో ధీరంగా పునరావాస తదితరచర్యలు అత్యవసరమైనవి మంత్రుల పర్యటన తదనంతరంగానిపూర్తి వివరాలు తెలియవు. తుపానులు, గాలివానలు అంతే సులభంగా యెందుర్కొనగలడం కష్టం. పల్లపు ప్రాంతాలలో నీటిముంపును తీసివేయుటకు, తరచనిరోధక పథకంక్రింద తక్షణచర్యలు తీసుకోవడం అత్యవసరంగావుంది.

ఇండియాలో చేరిన కాశ్మీర్ ప్రజల నిర్ణయానికితిరుగులేదని చాటుతున్న ప్రధాని బక్షిగులాంమహమ్మద్

◆ ◆ ◆

నేతాజీ సుభాస్ బోస్

నేతాజీ సుభాస్ చంద్రబోస్ యింకా సజీవుడైవున్నట్లు తనవద్ద ఫోటోలతో కూడిన సాక్ష్యంవుందని పశ్చిమబెంగాలు మాజీమంత్రి శ్రీ నిహారేంద్రదత్తు మజుందార్ చేసిన ప్రకటన రాజకీయవర్గాలలో ఆశ్చర్యంకలిగించింది. నేతాజీ మరణించాడని మనదేశంలో అత్యధిక సంఖ్యాకుల అభిప్రాయం. కాని నేతాజీని ప్రపంచ రాజ్యాలు యుద్ధనేరస్థుడుగా ప్రకటించడం, ఆయన పేరు యుద్ధనేరస్తుల జాబితాలో అట్లనే వుండి కొట్టివేయబడకపోవడం, ఒకవేళ ఆయన సజీవుడైయుంటే వారిని పట్టి ప్రపంచయుద్ధనేరస్థుల కోర్టుకు అప్పగించాలనే విధి, బాధ్యత ఇండియా ప్రభుత్వానికున్నందువల్ల ఆయన మరణాన్నిగురించి యింకా కొందరికి సందేహాలు లేకపోలేదు. నేతాజీ సజీవుడా, నిర్జీవుడా? అనే మీమాంస చాలాకాలంగా వున్నందున, యీ విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వం విచారణ సంఘాన్ని నియమించడం హర్షనీయమైన విషయం. అందులో నేతాజీ సోదరుడు సురేశ్‌చంద్రబోసును సభ్యుడుగా నియమించడం సముచితంగావుంది. ఈ కమిటీ విచారణ పూర్తిఅయి, నివేదిక బయటపడేవరకు యీ వివాదానికి దిగకుండా వుండడం వుత్తమంగా వుంటుంది.

◆ ◆ ◆

జర్నలిస్టులకు ప్రత్యేక సౌకర్యాలు

వర్కింగు జర్నలిస్టులకు కనీసవేతనాలు, పనిగంటలు, సెలవులు, తదితర సౌకర్యాలు కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టినబిల్లు రాజ్యసభ కొన్నిసవరణలతో ఆమోదించడం ముదావహమైన విషయం. ఆదిలో బిల్లు ప్రకటించబడినప్పుడు కనీసవేతనాలనిర్ణయానికి ప్రత్యేకవేజ్ బోర్డు సూచించబడింది. ప్రెస్‌కమిషన్ సిఫార్సులలో ఈ బోర్డు నియామకం సూచించబడలేదు. ఈ సూచన కాలం గడచిపోయుటకు, జర్నలిస్టుల జీతాల సమస్యను విస్మరించుటకుద్దేశించారనే జర్నలిస్టుల భయాందోళనలను తొలగించుటకు బిల్లులో 12 (ఎ) అనే క్రొత్త క్లాజును ప్రవేశపెట్టి, అవసరమైతే ప్రభుత్వమే తాత్కాలికంగా జర్నలిస్టుల జీతాలను నిర్ణయించవచ్చునని చెప్పడం

—తొమ్మిదవ 9 వ పేజీలో

ఇప్పుడు ప్రదర్శింపబడుచున్నది

విజయవాడ	—	రామా
విశాఖపట్నం	—	సెలెక్టు
గుంటూరు	—	సరస్వతి
కాకినాడ	—	పూర్ణా
విజయనగరం	—	అశోక
రాజమండ్రి	—	మినర్వా
బళ్లారి	—	రాయల్ పిక్చర్ పేలెస్
ఏలూరు	—	పాండురంగ

యింకా దక్షిణదేశములో అనేక చోట్లగూడ,

ఇన్సానియత్

జెమిని వారి అమోఘ చిత్రము

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
S. C. S. 197 of 51. E. P. 183 of 55.
నాగారెడ్డి కోదండరామిరెడ్డి —వాది - డిక్రీహోల్డరు.
జోగి నరిశిగాదువగైరాలు —ప్రతివాదులు.

వేలంపాటకటన:. యీ నెంబరు డిక్రీకాటికి గాను యీ నెంబరు ప్రతివాది తా॥ యీక్రింద వివరించిన షెడ్యూలు దాఖలా స్థిరాస్తిని నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద 9–1–1956 తేదిన యూలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:. నెల్లూరు తా॥ తోటపల్లి మజరా మాచవ్లవారిపాళెంలో సై 1.టో ప్రతివాది జోగి నరిశిగాడికి హక్కు అనుభవంగల స్థిరాస్తి, యిండ్లు కాళీస్థలముల వివరం:. 1.వ ఆయిటం షుమారు 100 ఆంకణములుగల కాళీ స్థలమున్నూ అందులో కట్టియుండు 3 ఆంకణములుగల పూరిపహారాయన్నూ అందుకు సంబంధించిన పూరికప్ప సామానులు వగైరాలు యావత్తున్నూ సర్కారుపాట రు. 85/- లు.

2.వ ఆయిటం షుమారు 35 ఆంకణముల ఖాళీస్థలం. సర్కారుపాట రు. 35/- లు.

3.వ ఆయిటం 35 ఆంకణముల ఖాళీస్థలం పర్కారుపాట రు. 35/- లు.

4.వ ఆయిటం పట్టా నెం. 215 రు సర్వే నె. 487/2.బి రు యు 0–50 ట్లలో సై 1.వ ప్రతివాదికి హక్కు-అనుభవం యు 0–15 ట్లు. సర్కారుపాట రు. 55/- లు. దీని వివరములను వాదిఅడ్వకేట్ గారి ఆఫీసులో తెల్సుకోవచ్చును

—జి. వి. సుబ్రహ్మణ్యం, డి॥ ఆడ్వకేట్.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. 12 of 55. E. P. 279 of 55.
పులుగుండ్ల అనంతలక్ష్మమ్మ —వాది.
(1) షేకు రంతూసాహెబు (2) ఆ. భాదరు సాహెబు (3) మువ్వా సుందరరామయ్య - సాకిల్, 1, 2 తెలుపోడు, 3 దగదర్తి.
—ప్రతివాదులు.

యిందుక్రింద వుదహరించిన షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తి 5–1–1956 తేదిన సై కోర్టువద్ద యాలము జరుగును.

ఆస్తిషెడ్యూలు:. నెల్లూరు రిజిస్ట్రేషన్ డిస్ట్రిక్ట్ యిలాకా ఆల్లూరు సబ్ రిజిస్ట్రారులో చేరిన తెలుపోడు కోర్టియంలో 1, 2 ప్రతివాదులకు హక్కుగల

సర్వే నె 239/2 రు యు 1–7 ట్లు.
సర్వే నె 259/4 రు యు 0–39 ట్లు.

ట్లు:. యు 1–46 ట్లు.

వాసు పడమరచేను ఆను మాగాణి కర్నియం రూ. 1000/- లు.

—పసుమర్తి సత్యనారాయణ,
వాదితరపు అడ్వకేటు.

నెల్లూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. No, 18 of 1954.
బండ్ల మొలకమ్మ —వాది.
(2) ఆయితా వెంకట్రాయులుశెట్టి—ప్రతివాది

యీ నెంబరు వాది తా॥ నెల్లూరు స్టోహాన్ పేట లక్ష్మీపురం అరుణాచలవీధిలోని మున్సిపల్ వార్డు 3, డోర్ నె 390 రు యిల్లుకు హద్దులు:. [తూ] కవురెపు శేషమ్మ వూరిల్లు, ఖాళీస్థలము [ద] వీధిరోడ్డు [ప] దోనిపర్తి శేషయ్య మట్టిగోడల పూరింటికి యీయింటికి మధ్య వరసందు [వు] రాగి నరశింహ్మండొడ్డి ప్రహరిగోడ. యీ హద్దులలోని షుమారు 10 ఆంకణములు కిట్టుబడి, షుమారు 5 ఆంకణములు ఖాళీస్థలం, శ్రీ కవర్ల మెంటు లిమ్టింగసొసైటీ వారికి వుంచబడిన ఆడుమూసుబాకీకి లోబడి నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద 19–12–1955 తేదిన యూలము జరుపబడును.

క్రియం రూ. 1000–0–0 లు.

—కె. కోదండరామయ్య,
2.వ ప్రతివాది అడ్వకేటు.

జమీన్ర్యతు

9—12—55 :: శుక్రవారం
శ్రీ మన్మథ కార్తీక బహుళ ఏకాదశి

శుభోదయం!

—

డిసెంబరు 10 తేది ఆంధ్రదేశానికి శుభస్కరమయిన దినం.

ఆంధ్రదేశంలో 23 లక్షల ఎకరాలను సస్యశ్యామలంచేసి, సిరిసంపదలతో నింపగల నాగార్జున సాగరానికి, భారత ప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ జీ పుణ్యహస్తాలతో శంఖుస్థాపనోత్సవం జరుగబోతున్నది.

ఈ ప్రాజెక్టువల్ల ఆంధ్రదేశంలో గుంటూరు, కృష్ణ, నెల్లూరు, కొంతవరకు కర్నూలు జిల్లాలు లాభంపొందబోతున్నవి. హైదరాబాద్‌లోగూడా మూడుజిల్లాలు దీనివల్ల పాడుపలవసతి పొందబోతున్నవి. ఆంధ్ర, హైదరాబాద్ రాష్ట్రాలలో – పంచవర్ష ప్రణాళికలక్రింద ప్రథమంగా నిర్వహించబడబోతున్న గొప్ప ప్రాజెక్టు యిదే. అందువల్లనే యీ రెండురాష్ట్రాల – విశాలాంధ్ర ఆందాం – కు యీ శుభసమయం నవశకానికి నాందికాగలదు. రేపటి శంకుస్థాపనతో ఆంధ్రచరిత్రలో నవశకం ప్రారంభమౌతున్నది.

నాగార్జునసాగరం నిర్మాణానికి పది సంవత్సరాలుపట్టినా, ఏడేళ్ల అనంతరం సాగునీరు సరఫరా కాగలదు. కృష్ణ, గుంటూరులోని మాగాణి పొలాలకుతోడు, ఏ ప్రాజెక్టువల్ల లాభంపొంద వీలులేని మెట్టతాలూకాలు, ఈ నాలుగుజిల్లాలలోగూడా, సౌకర్యాన్ని పొందనుండడం సంతోషించదగిన విషయం.

నాగార్జునసాగరం నెల్లూరుజిల్లాలో పెన్నకు వుత్తరంగావుండు మెట్టతాలూకాలను నందనవనం గావించగలదు. అందువల్లనే, కాశ్వతే క్షామంతో పీడింపబడుతున్న పెన్న దక్షిణ మెట్టతాలూకాలకు పొగిణపర్చిదమైన సోమశిల రాలేదనే అసంతృప్తి, ఆందోళన ఒక వైపుబాధిస్తున్నా, నాగార్జునసాగరం శంకుస్థాపనకు మండలమంతా మహదానందంతో ఆ వుత్సవాన్ని తిలకిస్తున్నది.

నాగార్జునసాగర నిర్మాణం పరిస్తుతి ఏర్పాటు ప్రకారం నెల్లూరు జిల్లా పొందవలసిన లాభాన్ని పొందలేకపోతున్నది. రెండు విధాలుగా జిల్లావాసులకు నష్టం సంభవించబోతున్నది.

మొదటిది: ప్రాజెక్టు కుడికాలువ, మొదటి దశలో గుంటూరుజిల్లావరకే త్రవ్వబడుతుంది. అంటే నెల్లూరుజిల్లాలో తర్వాత - అంటే ఏ పదిసంవత్సరాలలో - త్రవ్వబడుతుందన్నమాట. యిది ఏమాత్రం అంగీకరింపదగిందికాదు. కుడికాలువంతాగూడా ఒకేసారి త్రవ్వడం జరుగవలసివుంటుంది.

రెండవది: ఖోస్లాకమిటీ సూచించినదానికి భిన్నంగా, కుడికాలువ మరింత దిగువ లెవల్లో త్రవ్వ నిర్ణయించబడడం కేవలం అన్యాయం, ఖోస్లాకమిటీ సూచనలప్రకారం కాలువ త్రవ్వితే షుమారు 9½ లక్షల ఎకరాలు సాగవుతుంది. యీ మార్పువల్ల 5½ లక్షల ఎకరాలకే పూర్తి దక్షత పొందగలదు. నిరంతరం షోమానికి గురిఅయ్యే ఈ పథకానికి, కనిగిరి, బాదిలి, దర్శికాలూకాలు నాగార్జునసాగరం నిర్మాణానంతరంగూడా కరువులో శాశ్వతంగా బాధపడవలసివుంటుంది.

ఈ ప్రాజెక్టువచ్చిన ప్రయోజనాన్ని యీ షోషిత ప్రాంతాలు పొందకుండాచేయడం ధర్మంకాదు. అందువల్ల ప్రజాందోళనను మన్నించి పై వివరించిన రెండులోపాలను తక్షణం సవరించి, నాగార్జునసాగరం నిర్మాణమూతున్నదనే ఆనందాన్ని పొందుటకు పై తాలూకాలవారికిగూడా అవకాశం కల్గించవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

కృష్ణ – పెన్నానదులు కలసుకొని కొన్నిజిల్లాలను సస్యశ్యామలంచేయుచున్నవి. గోదావరి జిల్లాలంగూడా ఏకమైతే విశాలాంధ్ర నిత్యకల్యాణము, పచ్చతోరణంతో విలసిల్లగలదు. ఈ శుభ తరుణంగూడా త్వరలోనే సమకూడగలదని ఆశిద్దాం.

—

ఆంధ్ర ప్రభుత్వము : ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలు!

ప్రాథమిక విద్యావిధానం ఒకే పద్ధతిలో నిర్వహింపబడాలి!

ప్రాథమికవిద్య, వృక్షమునకు బీజము వంటిది. ఆందుచేతనే విద్యావిధానములలో ప్రప్రథమమున చేర్పబడు అక్షరములకు బీజాక్షరములనిపేరు. వృక్షమురొక్క జీవితదశయే విద్యార్థిగి బీజమురొక్క శక్తి సామర్థ్యములపై ఆధారపడియుండునో అదేవిధముగ మానవునిరొక్క విద్యాభివృద్ధి, జీవిత సమస్యలు ప్రాథమికవిద్యపై ఆధారపడియుండును. ప్రాథమికవిద్యలో సక్రమమైన పటుత్వము లేనిచో పునాదిలేని కట్టడమువలె కూలిపోగలదు. విజ్ఞులు దీనిని కాదనరు. కాని ఈ విద్యావిధానము కుంటువడకుండ అభివృద్ధి పంథాలో నడుపవలసినబాధ్యత ప్రభుత్వముపై నున్నది.

నేడు మనరాష్ట్రములో మొత్తము 17,661 ప్రాథమిక పాఠశాలలుగలవు. ఇవి ప్రభుత్వము, పంచాయతి, మునిసిపాలిటీ, జిల్లాబోర్డు, ఎయిడెడ్ అను వివిధసంస్థల యాజమాన్యమున నడుపబడుచున్నవి. ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలు 3 విధములుగా నడుపబడుచున్నవి; కొన్ని క్రైస్తవమత సంఘముల చేతను, కొన్ని కమిటీల మూలమునను, మరి కొన్ని వ్యక్తుల యాజమాన్యమునను నడుపబడుచున్నవి. ఈ వివిధసంస్థలలో పనిచేయు ఉపాధ్యాయులలో విద్యార్హతల యందుగాని, శిక్షణ (Training) కాలమందుగాని, పరీక్షలయందుత్తీర్ణతయందుగాని యేమాత్రము భేదములేదు. పై పెచ్చు చేయపనియొక్కటే. పనికాలముకూడ సమానము. కాని వీరుపొందు జీతములలో విభిన్నమైన వ్యత్యాసములుగలవు. ఒక సెకండరీగ్రేడు ఉపాధ్యాయుడు ప్రభుత్వ పాఠశాలలో పనిచేయుచున్న ఆతని స్కేలు రు 45 లనుండి 90 వరకు; జిల్లాబోర్డు మునిసిపాలిటీలలో పనిచేయుచున్న రు 40 ల నుండి రు 75 ల వరకు; ఎయిడెడ్ సంస్థలో పనిచేయుచున్న రు 37 ల నుండి రు 45 ల వరకు మాత్రమేయైయున్నవి. పై పెచ్చు ప్రభుత్వపు పాఠశాలలలో, స్థానిక పరిపాలక పాఠశాలలలో పనిచేయువారికి యింటిఅద్దె లివ్వబడును. వైద్యవసతికొరకు కలవులివ్వ బడును. ప్రభుత్వ పాఠశాలోపాధ్యాయులకు రిటైరైనపిదప భృతి (Pension)యివ్వబడును. దేశములో సామ్యవాద వ్యవస్థాపన చేయ నున్న నేటిరోజుల్లో వేతనములలో తారతమ్యములుంచుట సమంజసముకానేరదు. కాన ప్రాథమిక విద్యావిధానమునంతయు ఒకేసంస్థ యాజమాన్యమున, విద్యార్హతలబట్టి ఒకేరకము జీతములతో నడుపవలసియున్నది.

ఇక విద్యార్థివృద్ధినిగూర్చి ఆలోచించినచో ఆన్ని విధముల యాజమాన్యములకంటె, ఎయిడెడ్ మేనేజిమెంటు మెరుగుగాయున్నదని చెప్పుట నిర్వివాదాంశము. ఈనాడు మన రాష్ట్రంలోని మొత్తం ప్రాథమిక పాఠశాలలలో 54.2% ఎయిడెడ్ ప్రాథమిక పాఠశాలలైయున్నవి. యీ పాఠశాలలు విద్యార్థివృద్ధిలోను, సక్రమనిర్వహణలోను ముందంజ

శ్రీ సి. జి. కృష్ణారావు

వేయుచు ప్రాథమిక విద్యను నిర్విరామముగా అభ్యున్నత స్థితిలో కొనసాగిస్తున్నవి. ప్రజల మన్ననలను బడయుచున్నవి. యీ మధ్య మదాసురాష్ట్ర విద్యాశాఖవారికి పలహా యిచ్చిన "ఆచార్య వినోభాతి" విశేషానుభవముతో "ప్రభుత్వము విద్యావిధానములో నేరుగా జోక్యము కలిగించుకొనక, విద్యా సంస్థలను పర్యవేక్షణ యాజమాన్యమునకే యప్పగించి విరివిగా ధనసహాయమును చేయదగునని" నుడివియుండిరి. కాన వ్యవసాయ విధానములోఅనులంనందుంచినట్లు విద్యావిధానములోకూడా అభివృద్ధినిమాత్రమే పాఠశాలలకు బహుమతులిచ్చి ప్రోత్సహించవలసియున్నది. విద్య దృఢమైన పునాదులలో అభివృద్ధిపొంది దేశములో నిరుద్యోగ సమస్యనిర్మూలింపబడవలెనంటె, ప్రభుత్వయాజమాన్యమునగాని, లేక వ్యక్తిగత యాజమాన్యమునగాని ప్రాథమిక పాఠశాలలు వదుపుట శ్రేయస్కరము. ప్రభుత్వేతర యాజమాన్యమున విద్యాసంస్థలు సక్రమంగా జరుగుచున్నవో లేవో తెలిసికొనుటకు పరిశీలక సంఘములను నియమించవచ్చును. ఆట్టి సంఘములయందు విద్యాధికారులు, పరిముఖ విద్యావేత్తలు సంఘసేవకులను సభ్యులుగా నియమించవలెను.

ఎయిడెడ్ ప్రాథమికోపాధ్యాయులు చాలకాలమునుండి తక్కువ జీతములతో కుటుంబములు పోషించుకొనలేక అనేక కష్టములకులోనగుచు, ఓర్చునువహించి ప్రభుత్వమునకు తమ యిబ్బందులు తెలుపుకొనుచు వచ్చుచుండిరి. ప్రభుత్వాధికారులను, విద్యావేత్తలను వీరి కష్టముల గుర్తించిరి. 1953లో నాగపూరునందు జరిగిన విద్యావేత్తల సమావేశములలో శ్రీ నెహ్రూ పండితుడుకూడా ప్రాథమికోపాధ్యాయుని తక్కువ జీతమునుగూర్చి పానుభూతిని తెలిపియుండిరి. "ఉపాధ్యాయవృత్తి గౌరవనీయమైనదని ఉపన్యాసములు చేయుటకలసి ఉపాధ్యాయుని పొట్టనిండదు. వ్యాయసంస్థలవలె, విద్యాసంస్థలుగూడ అభివృద్ధిపంథాలో నడుపబడినప్పుడే విజ్ఞానము వికసించును. ప్రాథమికోపాధ్యాయుని జీవనభృతి విషయంలో చెనుకాడుట యుచితముకాదు. ఉపాధ్యాయుని నియోగానుయోగకార్యమునకు ప్రథమ పోషానము. పైపెచ్చు యువకసమాజము విషవారితము కాగలదు. కాన వెంటనే యీ ఉపాధ్యాయ కుటుంబపోషణను ధరించుట ప్రభుత్వ విద్యుక్తధర్మము.

ఎయిడెడ్ పాఠశాలల నిర్వహించుటకై

—మొదవ 12 వ పేజీలో

నాగార్జునసాగర్ కుడికాలువను తక్కువలెవలుకు దించివేయుట

లక్షలాది ప్రజలను శాశ్వత క్షామానికి గురిచేయడమే

శతాబ్దం క్రింద జరిగిన పొరపాటు యిప్పుడు జరుగకూడదు

నాగార్జునసాగర్-కుడివైపు కాలువను త్రవ్వుటకు, శ్రీ ఖోస్లాకమిటీవారు నిర్ణయించిన మార్గమును వదలిపెట్టి, కాలువను 8 డ్రాపులద్వారా 85 అడుగుల లోతునకుదించి తక్కువ లెవలు మార్గమున తీసికొనిపోవ నిర్ణయించినందువలన, గుంటూరు, నెల్లూరు, కర్నూలు జిల్లాలలోని పల్లములల చాలున యుండు, పల్నాడు, సత్తెనపల్లి, నర్సారావుపేట, వినుకొండ, మార్కాపురం, ఒంగోలు, దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి, ఉదయగిరి, ఆత్మకూరు, తాలూకాలలోనుండు లక్షలాదిప్రజలు విస్మయము చెందుచున్నారు. ఈ తక్కువ లెవలు మార్గము, ఖోస్లాకమిటీవారి మార్గమునకు, షుమారు 15 మైళ్ళు తూర్పువైపు తగ్గుమట్టమున తొలగిపోయియున్నది. ఈ మార్పువలన, క్రొత్తమార్గమునకును, తూర్పు సముద్రమునకును, మధ్యవుండు పల్లపుప్రాంతీయుల కేలాటి నష్టమును లేదు. కాని ఈ క్రొత్తమార్గమునకును, ఖోస్లాకమిటీవారి కాలువ మార్గమునకును మధ్యగల, సాగునకు లాయకీ అయినట్టి విస్తారమైన, భూములు నీటి వసతిలేమిచే నిరంతర క్షామమునకు గురికావలసివచ్చును.

ఖోస్లాకమిటీవారి కాలువక్రింద ఈ క్రింద వివరించిన ప్రకారము మొత్తము షుమారు 17,76, 300 ఎకరములు పాలువలసియుండగా పై మార్పువలన ఇప్పుడు మొత్తము షుమారు 11,05,900 ఎకరములు మాత్రమే పాలుకల కానున్నందున, మొత్తము షుమారు 6,70,400 ఎకరముల పారుదలను ఈ ప్రాంతీయులు కోల్పోవుచున్నారు. ఇక తాలూకావారిసాగు వివరములు:—

ఈ మెయిన్ కాలువకు ఏలాటి డ్రాపులు లేవు. మిట్టకందాలవద్ద ఈ కాలువ "పెన్నార్ బేసిన్" ఆరంభములో చేరినవెంటనే ఎక్కువ నీటిని "కుందు" అనువాగులోనికి వళ్ళనడిపి కొద్దినీటిని షుమారు 35 డ్రాపుల ద్వారా తక్కువ లెవలుకుదించి అప్పటినుండి తగ్గు లెవెలులోగల భూములనే యింతకాలంగా

శ్రీ జంగా సుబ్బరామయ్య

కడప వరకును పారించుచున్నారు. ఈ రీతిగా తగ్గు మట్టములోనికి దింపినందున కడపవరకును తగ్గుతగ్గు భూములే ఈ శతాబ్దమునుండి పారుచున్నవి. దీనివలన ప్రస్తుతం మిట్టకందాల నుండి దిగువ లెవెలులో పోయేకాలువకు పశ్చిమముగాను, తూర్పున పల్లముల శ్రేణుల వరకును, గల సారవంతమైన విశాల భూభాగమునకు నీరులభించక యిప్పుడు "కృష్ణా - పెన్నార్ ప్రాజెక్టు" అనుపేరుతో, శతాబ్దముక్రింద వేసినట్టి డ్రాపులద్వారా జరిగినట్టి పొరపాటును దిద్దుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు.

ఆ ప్రయత్నము లేవియనగా:—

(1) మిట్టకందాలవద్ద మొదటిడ్రాపునుండి పశ్చిమముగా ఒక కాంటూరు కాలువనుతీసి గండికోట రిజర్వాయరులో చేర్చుటకున్నూ,

(2) తూర్పున పల్లములలనానుకొని ఒక కాంటూరు కాలువను తీయుటకున్నూ, సిద్ధపడియున్నారు.

దీనివలన యిప్పుడు తిరుగ కొన్నికోట్ల రూపాయలు వ్యయపడవలసివచ్చినది. శతాబ్దము క్రిందటనే పై పొరపాటు జరుగకుండ

వరుస సంఖ్య	తాలూకాపేరు	ఖోస్లాకమిటీవారి కాలువ క్రింద సాగు ఎకరములు	క్రొత్తమార్గము కాలువక్రింద సాగు ఎకరములు	కోల్పోవుచున్న సాగు ఎకరములు
1	పల్నాడు	2,14,980	1,59,000	[illegible]
2	సత్తెనపల్లె	1,90,440	1,57,700	32,740
3	నర్సారావుపేట	2.07,360	1,72,000	35,360
4	వినుకొండ	1,83,780	1,33,100	50,680
5	మార్కాపురం	48,120	10,200	37,920
6	ఒంగోలు	1,57,000	1,25,000	25,000
7	దర్శి	1,74,540	92,200	82,340
8	పొదిలి	1,24,560	65,500	59,060
9	కనిగిరి	1 87,140	65,600	1,21,540
10	ఉదయగిరి	1,47,480	16.400	1.31,080
11	ఆత్మకూరు	1,47,900	1,08,500	39,400
	మొత్తం	17,76,300	11,05,900	6,70,400

ఈ మార్పు చేయుటకుగల కారణము లేవియై యుండునో ప్రజలకు తెలియదు. ఎత్తు మట్టములో రిజర్వాయరు ఉండగా, కాలువను బుద్ధిపూర్వకముగా క్రిందికి దించివేయుట అపహాస్యమైనపని. ఇట్లు నీటిని తక్కువ మట్టమునకు దించివేయుట, విస్తారమైన సాగును భంగపరచుట, భావితరములవారికి తీరని శాశ్వతఅపకారము కాగలదు. ఇందులకు నిదర్శనముగా కర్నూలు - కడప కాలువను ఉదహరించుచున్నారు.

షుమారు ఒకశతాబ్దముక్రిందట కర్నూలు-కడప కాలువను "కెనాల్" కంపెనీద్వారా త్రవ్వించినారు. సుంకేశలవద్దయుండు తుంగభద్ర జలాశ్రయమువలుకొని, మిట్టకందాలవరకు

యుండినయెడల ప్రస్తుత అధికవ్యయమునకు ఆవశ్యకతయుండెడిదికాదు, కొన్ని లక్షల ఎకరముల భూమి శతాబ్దమునుండి అధికముగా సాగైయుండెడిది. "కెనాల్ కంపెనీ" వారు ప్రస్తుత కాలువకు మిట్టకందాలనుండి కడప వరకు వ్యయపరచిన ద్రవ్యము మిగిలియుండెడిది. ఈ గొప్ప పొరపాటును శతాబ్దానంతరమునకైనను యిప్పుడు ప్రజలు, పాలకులు మేలుకొని సరిదిద్ద ప్రయత్నించుట శుభసూచకము, హర్షణీయము.

ఇకనిశ్చయముగా "నాగార్జునసాగర్ కుడి కాలువ"ను డ్రాపులద్వారా తక్కువలెవెలుకు దింపివేయుట లక్షలాది ప్రజానీకమును శాశ్వత దుర్భిక్షమునకు గురిచేయుటయే యగుచున్నది. ఈ పొరపాటును యిప్పుడు సరిదిద్దనిచో ప్రజాద్రవ్యము ఎక్కువగా వ్యయపడుటయే గాక, కాలక్రమేణ మరికొంత వ్యయముతో "ఖోస్లాకమిటీవారి కాలువమార్గము" ప్రకారము కాలువనుగూడ నిర్మింపవలసియుండును. ఈ విషయములను ప్రభుత్వము కడుజాగరూకతతో గమనించి ప్రజాబాహుళ్యమునకు మేలొనర్చుట అతిముఖ్యము.

కావున ప్రభుత్వమువారు:—

(1) ఖోస్లాకమిటీవారి అలైన్‌మెంటును, ఎన్నుటను, ఏలాటి డ్రాపులు లేకుండ నిర్మించుట, ఖాయపరచుట, సర్వదా శ్రేయస్కరము.

(2) సదరు కాలువకు 153 వ మైలునుండి తీయబడగల ఒక "హైలెవెల్ బ్రాంచి కాలువ"ను త్రవ్వించి 2,46,600 ఎకరములను, కనిగిరి, ఉదయగిరి, ఆత్మకూరు తాలూకాలకు కమిటీవారి పారుదలకన్న ఎక్కువగా పారింపజేసిన, పేదప్రజలకు శాశ్వత సుభిక్షమును చేకూర్చ వీలున్నది. ఈ విషయముల ప్రజలు, పాలకులు గుర్తింతురుగాక.

నాగార్జున సాగరం పారుదల

నాగార్జున సాగరం ప్రాజెక్టు క్రింద ఆంధ్రకు సంబంధించి తాత్కాలిక అంచనాల ప్రకారం సాగువివరం:-

మొదటికారు

నెల్లూరు గుంటూరుజిల్లాలలో	14,71,000 ఎ.
పులిచింతల ప్లాను క్రింద	2,00,000 ,,
కావలి కాలువద్వారా	1,10,000 ,,
కమ్మపూరుకాలువద్వారా	78,000 ,,
కృష్ణ డెల్టా	1,50,000 ,,
నందిగామ ప్లాను	2,05,000 ,,

రెండవకారు

కృష్ణ డెల్టాలో	1,50,000 ,,
ఎప్పుడూ వుండే పారుదలవల్ల	25,000 ,,
మొత్తం పారుదల:	23,89,000 ,,

దీనికి 122 కోట్లు ఖర్చవుతుంది. ఇందులో ఆంధ్రప్రభుత్వం 89 కోట్ల 28 లక్షలు భరిస్తుంది.

నీడలు - జాడలు

—విశ్వామిత్ర—

కలకత్తానగరంలో ఇరవైలక్షల జనసందోహంతో సోవియట్ నాయకుల కొసగిన అఖండ, అసమాన, అపూర్వ స్వాగతం అత్యున్నత శిఖరాల నందుకున్నది.

సోవియట్ ప్రభుత్వం బుల్గానిన్ క్రుశ్చేవ్ లను సింపుల్ గా సత్కరించమని భారతప్రభుత్వాన్ని మొదటకోరినా, అతిథులను ఘనంగా సత్కరించి సంతృప్తిపరచాలనే ప్రభావిత ప్రజా ఆసక్తియే యీ అఖండ సన్మానాలకు ప్రాతిపదిక అయివుండొచ్చు.

కాని యీ సత్కారాల్లోని దుబారాను గురించే నా ఆందోళనఅంతా. రిపబ్లిక్ దినోత్సవం, స్వాతంత్ర్యదినోత్సవంవంటి జాతీయ పర్వదినాల్లోకూడా ఎన్నడూ లేని, వేలులక్షల రూపాయల ఖర్చుచేసి ప్రభుత్వ భవనాల అలంకరణలు, ఖరీదైన విందు లెందుకనేదే నా ప్రశ్న.

ఈ రాజోపచారాలు, విలాసాలు చూచి వాళ్ళే నవ్వుకొని వుంటారేమోకూడా! సద్వినియోగం జరిగినా, ప్రతివిషయాన్ని దుర్వినియోగంగా చిత్రించే కామ్రేడ్లు, యీ దుబారాలనుగూర్చి ఒక్కమాట అనకుండడం వారి భావదాస్యానికి నిదర్శనంగా తీసుకోవచ్చు.

* * *

ఇదిట్లుండగా, ఇహ మన కమ్యూనిస్టుల ఉత్సాహాలకు పట్టపగ్గాలేక పోవడం ఆశ్చర్యకరంగావుంది. ఒక చేత్తో ఎర్రజెండా, రెండవ చేత్తో త్రివర్ణపతాకంబట్టి పట్టణాల్లో, గ్రామాల్లో వాటు కమ్యూనిస్టులు ఊరేగడం, యీ క్రొత్తవింత నవ్వులాటగా పరిణమించింది. ఏమిటీ కాంగ్రెస్ - కమ్యూనిస్టు మిలాఖత్ అని ఆశ్చర్య పడ్డవారు లేకపోలేదు. వేల కొలది ఎర్రజెండాలను ప్రభుత్వం ప్రజలకు పంచి సోవియట్ నాయకుల ఎడల ప్రదర్శనాలివ్వడం వారిమాత్రం కలలోనైనా ఊహించారో అన్నట్లయింది. వాడనస్సును నేనే విశ్వసించలేక పోయానుసుమా!

కమ్యూనిస్టులను విమర్శించి వ్రాసినవ్రాతలు యింకా తడి ఆరలేదు. ఇటీవల జరిగిన తిరువాన్కూరు - కొచ్చిన్, ఆంధ్ర ఎన్నికలలో కమ్యూనిస్టు విధానాలను, వారి జెండా ను గురించి ప్రధాని నెహ్రూ అన్నమాటలింకా మన చెవుల్లో గింగురుమంటూనే వున్నాయి. ఆ మాటలు మన మనోఫలకంనుండి మాయకముందే ఎర్రజెండాలతో వాతావరణం ఎర్రబారిపోవడం ఆశ్చర్యకరమైన విషయంకదా!

ఇది పరోక్షంగా యిండియాలో కమ్యూనిజం వ్యాప్తికి, కమ్యూనిస్టులంటే ప్రజల్లో గౌరవ మర్యాదలు కలుగుటకు దోహదకారి కాగలదని నా అభిప్రాయం. రాజ్యాధికార దాహంతో స్వైరవిహారం చేసిన ఘోరపరాజయంపొంది తేపచ్చపాలుగావుంటున్న మన కమ్యూనిస్టుభాయీలకు తిరుగా ప్రాణప్రతిష్ట చేసినట్లయింది. సోవియట్ నాయకుల భారతదేశ సందర్శనం, యిండియాలో కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను సమూలంగా పెకలించివేసిందనే చెప్పాల. కమ్యూనిస్టులంటే దురభిమానంతో అన్నమాటలుకావివి.

ఇంతేల, కమ్యూనిస్టు నాయకుల భావాలే నా అభిప్రాయాన్ని దృఢపరుస్తున్నాయి. భారత కమ్యూనిస్టుపార్టీ చతుర్థ మహాసభకు కేంద్రకమిటీ రూపొందించిన తీర్మానాలపై కామ్రేడ్ పి. సి. జోషీ ప్రభృతులు వ్రాసిన

—కొరవ 9 వ పేజీలో

ఆకాదా చిన్న మాట కోర్టులో
S. C. No. 213 of 1955

వాది ఆకేపాటి సుబ్బారెడ్డి—వారి. (1) ఆకేపాటి సీతారెడ్డి (2) ఆకే వెంకట (3) ఆకే అచ్చారెడ్డి (4) ఆకే వెంకటా (5) ఆకే సుబ్బారెడ్డి (6) ఆకే సుబ్బారెడ్డి (7) ఆకే రామిరెడ్డి (8, 9 వైపున్న తగ్గి కుడి 1.5 ఎకరాల గట్టుకొండ్రపల్లి పొలాన్ని ప్రతివాది పాలి కొనుగోలు)

—ప్రతివాది.

వాయిదాకి కొనుగోలుకు కింద్లు రాయి ఇచ్చేది 23-7-56 తేది ఉ. 10½/- లకి ప్రాయంచిలించిన ప్రకారం వాది 11-53 తేదీకి ప్రార్థించినది ప్రకారం కోర్టులో జమ రు 200/- ను కూడా చేశారు. పైన వాదాలో 2, 3 ప్రతివాదులకు మినహాయించి 20-12-55 తేది ప్రతి 11 గంటలకు వాయిదా అయిపోయినది.

—రాజ్యాంగ్యాదాయం,
వాది అభ్యర్థులు.

కనిగిరి చిన్న మాట కోర్టులో
సివిల్ నెం 624/1955 ది.

పోర్టులు వారిద్దరి పోలీసు—వారి. కారిని చిత్తుచ్చు —ప్రతివాది.

వాది పిటి 14-8-55 తేదీన ప్రాయించి రుణిని పోర్టులు అసలు ఫాయిదాలు రు. 101-8-0 అక్షరాలు, భత్యాలన్ను కొట్టులు కొంతలు వాది వాదించిపోయినారు. పిటి పైనా ఆకేపణలన్నీ 28-12-1955 తేదీన ప్రతి 11 గంటలకు పైకోర్టులోకాలు తెలుపుతాము.

—కొండపల్లి సుబ్బారాయుడు,
వాది అభ్యర్థులు.

కనిగిరి చిన్న మాట కోర్టులో
మ్యాట్ నెం 378/1955 ది.

రుచ్చా, వంకాచార్యులు —వాది. మద్దాల కొండయ్య —ప్రతివాది. ప్రతివాది ఆకేపాటి. పై కొందరు వాది ప్రతివాదులపై పోర్టులు కొట్టి రు. 201-12-0 కు వాదు చేశిపత్రాన్నారు. పోలీసులు 28-12-55 తేదీ ఆయిన్నది. కనుక వీరుల ఆకేపణలు వాయిదారు పోలీసు రెండుపోలీసు.

—కొండపల్లి సుబ్బారాయుడు,
వాది అభ్యర్థులు.

కనిగిరి చిన్న మాట కోర్టులో
మ్యాట్ నెం 378/1955 ది.

రుచ్చా, వంకాచార్యులు —వాది. మద్దాల కొండయ్య —ప్రతివాది. ప్రతివాది ఆకేపాటి. పై కొందరు వాది ప్రతివాదులపై పోర్టులు కొట్టి రు. 201-12-0 కు వాదు చేశిపత్రాన్నారు. పోలీసులు 28-12-55 తేదీ ఆయిన్నది. కనుక వీరుల ఆకేపణలు వాయిదారు పోలీసు రెండుపోలీసు.

—కొండపల్లి సుబ్బారాయుడు,
వాది అభ్యర్థులు.

రాజకీయ బాధితులు

విశాఖ జిల్లా "ప్రజాసంఘం మాజీ కార్యకర్తల సంఘం" అధ్యక్షులు, 1947 లో ప్రారంభించి ఏ పార్టీలోనూ ఎందుకోసం ఆసక్తిలేకుండా ఉన్నవారిని, ఎవరి పక్షాన పనిచేసినా, ఎవరి పక్షాన పనిచేయకపోయినా

TENDER NOTICE

(I) Sealed Tenders are invited from recognised contractors to reach the undersigned on or before 4 p. m on 26-12-55 for the transport of seeds and manures etc. in Nellore District from 1-1-56 to 30-9-56.

(II) Tender forms and conditions of tender can be had from the Agricultural Demonstrator, Nellore on any working day between 11 a. m. to 5 p. m. on payment of Rs. 2-0-0 under "XXIX Agricultural and Miscellaneous receipts" and 0-0-6 under "XXII other taxes and duties .. Sales Tax".

(III) For further particulars enquire at the office of the District Agricultural Officer, Nellore.

—(Sd) K. RAGHUNADHAREDDY,
Dist Agri Officer, Nellore

11-12-55 ఆదివారం సా॥ 6-30 గం॥

పురమందిరమున

శ్రీ నెల్లూరు ఆంధ్రసభ - (రిజిష్టర్డు)

రసపుత్ర విజయము

నాటకము ప్రదర్శింతురు.

దుర్గదాసు : కామరాజుగడ్డ శ్రీనివాసరావు
రాజసింహ : వెలమకన్ని సుబ్రహ్మణ్యం
ఔరంగజేబు : బొమ్మరాజు శేషగిరిరావు
విమల : యస్. ఆర్. తిలకం (మద్రాస్)
వీరమాత : సూర్యరత్నకుమారి (విజయవాడ)

టిక్కెట్లు:- రూ. 10/- 5/- 2/- 1/-
6-11-55 తేదిగల టిక్కెట్లు, ప్యాసులు ఈ తేదీకి చెల్లుబడియగును.

R. Dasaratharamireddy, B.A (Hons) L L B. President.
K. S. Rao, R.V. Seshaiah Secretries.

ప్రొద్దుటూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
O. S. 314 of 54. E. P. 154 of 55.

నిచ్చెనమెట్ల సత్యనారాయణ —వాది.
జక్కుల గురుమూర్తి —ప్రతివాది.

ప్రతివాది గా॥ స్థావరాస్థి పై కోర్టుఎదుట 3-1-1956 తేదిన యేలము వేయబడును.

షెడ్యూలు:- కడప జి॥ జమ్మలమడుగు సబ్ డి॥లో చేరిన జమ్మలమడుగు గ్రామంపొలంలో

		బాబువారి	డి. సె.	యం. శి॥	తరం
(1)	పర్వారుకుప్ప	537/బి	0—2	0-1-0	
(2)	డిటో	346	2—96	3-11-0	
(3)	డిటో	348/10	0—30	0-6-0	
(4)	డిటో	553	1—29	1-10-0	
(5)	డిటో	540|4	0—3	0-1-0	
			4—60	5-13-0	

(6) పదరు గ్రామంలో వార్డు నె 1 రు డోర్ నె 238 రుగల మిద్దెయింటికి చెక్కుబంది వివరం: [తూ] గొమరుసు సుబ్బయ్యమిద్దెయిల్లు [ప] మర్తల సుబ్బయ్య మిద్దె యిల్లు [ఉ] పబ్లికు రోడ్డు [ద] లంకసుమిపను కొట్టములు. యీ లోనైన నాలుగుదూలాలుపాటు 5 అంకణముల మిద్దెయిల్లు, అడుగుజాగు, పైకప్పు, తలుపులు, ద్వారబంధనాలు, దేశీలు.

—టి. శ్రీరాములుశెట్టి - ప్లీడరు.

స్థాపితము 1920 సంవత్సరము
కుష్టు బొల్లి
సమస్త చర్మవ్యాధులకు గ్యారంటీ చికిత్స
తెలుగు నవలా ఉచితము
రెడ్డి అండ్ కో. (రిజిష్టర్డు)
... — ధనుర్వేదజిల్లా
... శాస్త్రవీధి — నెల్లూరు.

పల్లెటూళ్లు ★★★

ప్రభుత్వం భిక్ష పెడితేనేగాని జిల్లాబోర్డు రోడ్లకు మోక్షంలేదట

"Condition of the Road is bad"

నెల్లూరు జిల్లాబోర్డు రోడ్లకు పై హెచ్చరికవ్రాసిన బోర్డులు ఒక 'ట్రేడ్ మార్క్'గా వుంటున్నాయి. రోడ్డు పరిస్థితి బాగులేదు అని హెచ్చరించడంలో వుద్దేశ్యమేమిటో నా కర్థంకావడంలేదు. కొన్నిరోడ్లకు 'Not Motorable' అని వ్రాసివున్నది. అంటే ఆరోడ్లు బస్సులు, బండ్లు పోవుటకు యోగ్యంకావన్న మాట. ఈ హెచ్చరిక చేసినంతలో కలిగే ప్రయోజనమేమిటో వూహించలేకున్నాము. ఈబోర్డులు త్రేలాడగట్టిన రోడ్లమీద రాకపోకలు సాగుతూనేవున్నవి. రోడ్డు బాగలేదని ఆరోడ్డున ప్రయాణంచేసి బాధపడే పెద్దవాళ్లు అడగకుండా, తమబాధ్యతతొలగదోసుకోడానికి అధికార్లకిది వుపకరిస్తుందనుకున్నారేమోగాని - ప్రజలకు, ప్రయాణీకులకు దీనివల్ల ఏమాత్రం లాభంలేదు. వారితిప్పలు వారు పడవలసిందే!

జిల్లాబోర్డురోడ్లు నేడున్నదుస్థితిలో, అధ్వాన్నస్థితిలో యిదివరకెన్నడూ లేవు. ప్రజలచే ఎన్నుకోబడ్డ సభ్యులైనావుంటే స్థానికంగా నిలదీసి అడగడం, కొంతకుకొంత పనిజరగడం సంభవిస్తుండేది. కాని యీనాడు ప్రజలకా అవకాశంలేదు. స్వపలాభేపరులవద్దకువచ్చి మొరపెట్టుకునే చైతన్యం పల్లెలలో పూర్తిగా యీనాటికీలేదు. ప్రజలు సహనం చూపుతున్నారని, బాధలుపడుతున్నారని పై అధికార్లు వుపేక్షవహించడం న్యాయంకాదు.

ఆరవమైలునుండి మెంత్తెలువరకు యిందుకూరుపేట మీదుగా పోయేమైపాడురోడ్డు అధ్వాన్నంగావున్నది. కార్లు, బస్సులు, లారీలు ఎక్కువగా తిరిగేరోడ్డు యిది. రోడ్డు స్థితి బాగులేదని బోర్డువ్రేలాడగట్టడంతప్ప దాని అభివృద్ధికి పూనుకోలేదు జిల్లాబోర్డు.

మాటలతో చెప్పవీలులేనంతగా పాడైపోయిన కోడూరురోడ్డు, వర్షాలకు మరీ మరీ అధ్వాన్నంగా పరిణమించింది. బస్సులో కూర్చొంటే ఎముకలు, మాంసముఅంతా ఒకటిగా ముద్దయిపోతున్నది. ఈ బాధను వున్నతాధికార్లు ఒక్కసారి అనుభవిస్తే తెలుస్తుందిగాని, వింటే హృదయానికిపట్టదు.

తోట్లపూడి బ్రాంచిరోడ్డు విషయం దారుణంగావున్నది. గ్రామస్థులు సమష్టిగా అంతమాత్రమైనా బాగుచేసుకొని వుండకపోతే, యీ వర్షాలకు కాలినడకకుకూడా పనికిరాకుండాపోయివుండేది. నెల్లూరునుండి పదిమైళ్లు పోవడానికి ఒకగంట తీసుకుంటే, ఒక్క మైలువున్న ఆ బ్రాంచిరోడ్డులో ప్రయాణం చేయడానికి ఒకగంట పడుతున్నది. ఇది ఏమాత్రం అతిశయోక్తితో చెప్పడంలేదు. ఇంత ఆందోళనచేస్తున్నా కనీసం తాత్కాలిక మరమ్మతు చేయించడానికైనా అధికార్లు పూనుకోకుండడం విచారకరం.

ఈ విధంగా ప్రతిరోడ్డుస్థితి 'bad' గాగాదు; 'deplorable' గా వున్నది. క్రొత్త కలెక్టరు శ్రీ మొహిదుల్లాగారైనా ఈటివిధంలో శ్రద్ధవహిస్తారని ఆశిస్తాము.

—ఒక ప్రయాణీకుడు

* * *

నెల్లూరుజిల్లాలో 22 కొత్త పంచాయితీలు

ఈ క్రింది 22 క్రొత్త పంచాయితీలను ప్రభుత్వం ఉత్తరువుచేసింది.

1 గుడపల్లిపాడు, 2 చింతారెడ్డిపాళెం, 3 ఇసకపల్లి, 4 గణేశ్వరపురం, 5 ఉగ్గపాడు, 6 తెల్లపాడు, 7 గన్నెపల్లి, 8 తూర్పు రొంపిదొడ్ల, 9 వాగిచేనిగుంట, 10 రామాపురం, 11 ఏపూరు, 12 తూర్పుతోయమదుగు, 13 తుమ్మలచెరువు, 14 కేతగుడిపి, 15 కంభాలపల్లి, 16 పంచేడు, 17 ఊచగుంటపాళెం, 18 బసవాయపాళెం, 19 గానుగపెంట, 20 మనుబోలుపాడు, 21 దుండిగం, 22 పింగళపల్లి.

జిల్లాబోర్డు ఆఫీసులో విచారించగా రోడ్ల మరమ్మత్తుకు డబ్బులేదని, ప్రభుత్వాన్ని 6 లక్షల రూపాయలు గ్రాంటు అడిగివున్నామని, అదివస్తేతప్ప, ఏమిచేయలేమని చెప్పారు. అంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దయదలచి జిల్లాబోర్డుకు భిక్షపెడితేతప్ప రోడ్లకు మోక్షం లేదన్న మాట. శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారి ప్రభుత్వమా త్వరగా గ్రాంటుయిప్పించవమ్మా!

* * *

కోడూరు విజ్ఞప్తి

కోడూరునుండి కొత్తకోడూరుకున్న 9 ఫర్లాంగులలో, 6 ఫర్లాంగులు మట్టిరోడ్డు వేయబడింది. స్థానికాభివృద్ధి స్కీము క్రింద యీ కాంట్రాక్టుపై, పంచాయితీబోర్డు చెల్లించవలసిన వాల్గవభాగము, శ్రమదానము చెల్లించడం పూర్తిఅయి కొన్నిమాసాలు దాటిపోయినా, ఎవరో ఒకరిద్దరురైతులు భూమి యివ్వడానికి ఆక్షేపణ తెల్పినందున దానిమీద ఎలాంటి చర్య జరగకుండానిల్చిపోయింది. ప్రజలు వుత్సాహంతో ముందుకువచ్చి అభివృద్ధికార్యాలకు పూనుకొన్నా, అధికార్లు చురుకుగా వ్యవహరించకపోవడం, మన ప్రణాళిక మూలసూత్రాలకేవిరుద్ధం. ప్లానింగు ఆఫీసరు శ్రీ కృష్ణమాచారిగారు వెంటనే యీ విషయంలో తగిన శ్రద్ధతీసుకొనగలరని ప్రార్థిస్తున్నాము

* * *

కోఆపరేటివ్ కొలనిజేషన్ సొసైటీ అనేసంస్థ ఒకటున్నది. భూములులేని పేదవారికి భూములు కలుగజేయుటకు యీసంస్థ కృషిచేస్తుంది. కాని ఆరేండ్లుగా యీసొసైటీ సభ్యులచే సాగుచేయబడుతున్న భూములకు కూడా యీనాటికి పట్టాలురాలేదు. యిది ఎంతో నిరుత్సాహకరమైనదండి. పై అధికార్లు వీటికి పట్టాలిప్పించి, పేదలకు సహాయపడవలసిందిగా కోరుతున్నాము.

* * *

ఖారిగిరి సొసైటీవున్నది. విశ్రాంతిగా యీ సొసైటీ పనిచేస్తున్నదని గర్వంగా చెప్పగలము; కాని నిజాయితీగావుండుటకై ఫోర్టీస్ వారి ఆగ్రహానికి గురికావలసివస్తున్నది. దేశం

చేయనివారిపైగూడా కేసులు బనాయిస్తున్నారని, యీబాధలేకుండా చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వానికి విజ్ఞప్తిచేయబడింది. తగిన సహాయం చేయకోరుతాము. —ఒకరైతు.

* * *

పామూరు విద్యార్థిసంఘం

3 తేది జరిగిన సర్వసభ్య సమావేశంలో, డెమొక్రటిక్ స్టూడెంట్సుయూనియన్కు శ్రీ పి. యస్. రామనారాయణ అధ్యక్షుడుగా, తూమాటి రాజేంద్రరావు కార్యదర్శిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. విశాలాంధ్రను కోరుతూ, నిర్బంధ సంస్కృతాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ, పెంచినజీతాలను తగ్గించాలనికోరుతూ తీర్మానించబడింది. —విద్యార్థి.

* * *

వెంకటగిరి పైర్లస్థితి

నిరాశతో, ఆందోళనతోవున్న రైతులకు, గతవారంలో కురిసిన 7 పదుల్లవర్షం ఎంతో ఆనందాన్ని కల్గించింది. చెరువులకు నీళ్ళువచ్చాయి. మోపూరు, వెలికల్లు, అల్తూరుపాడు గ్రామాలలో అగ్గిపంట, తక్కిన గ్రామాలలో దిరుగాసాగుప్రయత్నం జరుగుతున్నదట.

* * *

3 తేది పాయిభక్తబృందంవారి యాజమాన్యాన జరిగిన శ్రీమతి బి. నాగరాజకుమారి హరికథాకాలక్షేపం మధురంగావుండి, హరికథా శిఖామణి అనే బిరుదాన్ని స్వీకరించేసుకొన్నది. —పి. రామకృష్ణయ్య.

* * *

దర్శితాలనాకా పరిస్థితి

పుష్యమికార్తెలో పెట్టిన సజ్జ, జొన్న, కొర్ర తర్వాత వర్షాలు లేనందున బాగాఫలించలేదు. వరిగె అధికవర్షాలవల్ల దెబ్బతినిపోయింది. పత్తికి చల్లతెగులు తగిలి వాల్గవభాగంపంట వస్తుందేమోనని ఆశిస్తున్నారు. కంది, పెసర, ఆముదాలు, జనుము చెప్పుకోదగినట్లుగా లేవు. దోసకాయలపంట బాగుంది, 5, 6 రోజులనుండి 12 తేది నాటికి ఆకాశం మేఘావృతంగా వుంది. మొత్తానికి యీ సంవత్సరం రైతులకు నిరాశాజనకంగానేవుంది.

* * *

ఉదయగిరి అవసరాలు

ఉదయగిరి పట్టణ అవసరాలను గూర్చి పంచాయతీ అధ్యక్షుడు శ్రీ జాఫర్ సాహెబ్ గారు ప్రభుత్వానికి ఒక నివేదిక సమర్పించారు. టవును మంచినీళ్ళకు ఆధారమైన కోనకాలువ రిపేరు; మార్కెటు నిర్మాణం; బస్ స్టాండులు ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం షెడ్ నిర్మాణం యివి అత్యవసరంగా జరుగవలసి వున్నదని, కాని వీటిని జరిపే ఆర్థికస్థితి పంచాయితీకి లేదని, దానివల్ల 10 వేల రూపాయలు అప్పు యిప్పించవలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేశారు.

* * *

చల్లపల్లి కస్తూరిబా మెమోరియల్ వైద్యశాల

గత నెల 9 తేది చల్లపల్లిలో కస్తూరిబా మెమోరియల్ ప్రసూతి వైద్యశాల మేనేజింగ్ కమిటీ సమావేశం జరిగింది. చల్లపల్లిలో ధర్మ వైద్యశాల భవన నిర్మాణానికి లక్షరూపాయలకు పైగా నిధిని వసూలుచేయాలని తీర్మానించారు.

లోగడనే రు 50 వేలు వసూలుగాబడి ఆ మొత్తం కేంద్రకమిటీవారివద్ద డిపాజిటు చేయబడివుంది. వైద్యశాలకు 10 ఎకరాల స్థలాన్ని రాజా యార్లగడ్డ శివరామప్రసాద్ గారు దానంచేశారు. ధర్మ వైద్యశాలకు వచ్చే రోగుల కుటుంబాలకు వసతిగృహాన్ని నిర్మించి యిస్తానని చిమమామిడ్ల జగన్మోహనరావు వాగ్దానంచేశారు.

—గొర్రెపాటి వెంకటసుబ్బయ్య
కమిటీ కార్యదర్శి

రష్యావాయకుల పర్యటన ఎవరికి లాభం?

(5 పేజీ కొరవ)

డాక్యుమెంటును పరిశీలిస్తే సోవియట్ వాయకుల భారతదేశ పర్యటన ఏవిధంగా మన కమ్యూనిస్టులకు సహాయకారి అనే విషయం మీకు బోధకం కాగలదు. వాక్యాఖ్య అవసరం లేకుండానే ఆ డాక్యుమెంటులోని పరిధావ భాగాలను మీముందుంచితే సరిపోతుంది.

"రష్యా, చైనా, యిండియాలు ఏకమై ప్రపంచ జనాభాలో షష్ఠభాగముగావుండి ప్రపంచ భవిష్యత్తును తీర్చిదిద్దుతాయి. అవి సోషలిస్టు క్యాంపుగా మారగలవు" అన్న లెనిన్ పరిచయం కార్యరూపం ధరించుటకు మార్గం సుగమంచేయబడింది. ఇండియాను సోషలిస్టు క్యాంపు (సోవియట్ బ్లాకు) కు సన్నిహితంగాతీసుకరావడంలో కృతకృత్యుల మయ్యాం. ఇట్టి పరిస్థితిలో నెహ్రూ చైనా రష్యాల పర్యటన మనకెంతో సహాయకారి. ఇది, భారత దేశభక్తులలో చాలాకాలంగా వున్న కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకతను తొలగించి వేసింది. దీనిని మనం వుపయోగించుకొని సంతోషించవలసిందిపోయి, బుల్గానిన్ తదితర సోవియట్ వాయకుల భారతదేశయాత్రను మనకు వ్యతిరేకంగా కాంగ్రెసు వాయకులు వుపయోగించుకోగలరని కేంద్రికమ్యూనిస్టు కమిటీ భావించడంపారభాజేకాక,మార్క్సిస్టు వ్యతిరేక దృక్పథంకూడా. ఇండియా పర్యటన త్వమే సోవియట్ వాయకులను ఆహ్వానిస్తూ వుంటే, ఆంతకంటేమించి మనకింకేమి కావాల! ఇంతేల, సోవియట్ వాయకుల భారతదేశ సందర్శనంతో పార్టిలోవున్న కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకభావం సమూలకంగా నాశనమైపోతుంది. మొత్తం దేశంలో ప్రజలతో కలసి మెలసి తిరుగుటకు మనకు ఓహాదం కలిగిస్తుంది. మన ఔంటరితనాన్ని పారద్రోలుతుంది." కమ్యూనిస్టులలో గొప్ప మేధావియైన ఖోషీ వ్రాశాలం చాల విలువైనది. వాటిలో, ఎంతో సత్యమూ గొప్ప భావము నిగూఢమైవున్నాయి. ఇవి ప్రధాని నెహ్రూకు, కుడుందొరికితే ఎందుకగా భావించే కాంగ్రెసు వాయకులకు, ప్రజాస్వామ్యవాదులకు హెచ్చరిక కాగలదని ఆశిస్తున్నాను. సోవియట్ వాయకుల పర్యటన ఎవరికి మేలో, ఎవరికి కీడో ఆలోచించవలసినదిగా కోరుతున్నాను.

మన దేశంలో దీని ఫలితాలు వ్యవధిమీద గాని తెలుసుకోలేక పోవచ్చుగాని, అంతర్జాతీయంగా విమనపరిస్థితులను ఎదుర్కొనవలసి వస్తుందని నా అభిప్రాయం.

మీకు సలహా యివ్వడానికి నేనెక్కడకు రాలేదంటూనే సోవియట్ కమ్యూనిస్టు ప్రధమ కార్యదర్శి నికిటా కృశ్చేవ్ ఎంతో ప్రచారం జేసికున్నాడు. ప్రచారం జేసికుంటే జేసుకున్నాడుగాని కొన్ని సందర్భాలలో ఆయన అనినమాటల్లో ఎంతోఆర్ద్రం నిగూఢమైవుంది. ఉదాహరణకు: ఒక చోట ఉపన్యసిస్తూ "ప్రపంచయొక్క భవిష్యత్తు యాంగిట్సీ నదీ తీరంలో నిర్ణయం కాగలదని పూర్వమెప్పుడో లెనిన్ వ్రాశాడు. కాని నేడా పరిస్థితిమారింది. గంగానదీ మైదానంలో ప్రపంచయొక్క భవిష్యత్తు నిర్ణయం కావలసివుంది" అని కృశ్చేవ్ అన్నమాటలకు విశేష ప్రాధాన్యం కలదు. అంటే రష్యా కమ్యూనిస్టు వాయకుల దృష్టి చైనావుంది యిండియాపై మరలిందని స్పష్టమౌతున్నది. అంతర్జాతీయ రాజకీయాలకు యిండియా కేంద్రం కానున్నదన్నమాట. కమ్యూనిస్టు డిక్లేమపీ యిండియా కేంద్రస్థానం కాగలదని వూహాతీతం!

ఇండియా కమ్యూనిస్టు క్యాంపులో చేరిపోయిందా అనే భయాందోళన, సందేహాలు కలగడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఇటీవల, విశేష పరిపాలనామధ్వంగల శ్రీ ఏ. డి. గోర్వాలా కూడ రానున్న ఐదేండ్లలో ఇండియా కమ్యూనిస్టు రాజ్యంగా మారిపోగలదేమోనన్న భయాన్ని వెల్లడించడం జరిగింది. గోర్వాలా వ్యాపాన్ని పూర్తిగా ప్రకటించడం ఎంతో ఆవశ్యకమే అయినా ప్రస్తుతం అలాచేయడం పాధ్యంకాదు గనుక వారి అభిప్రాయాల్లో ముఖ్యాంశాలనే యిక్కడ యిస్తున్నాను.

"ఐదేండ్లతరువాత మనస్థితిఏమి? నేటి వ్యవహారాలు భవిష్యత్ సూచనకాకపోతే, ఏ మార్పులేకుండా అవి అట్లనే కొనసాగితే, భచ్చితంగా కమ్యూనిస్టుపక్షంలో వుంటాము. గత రెండు మూడు సంవత్సరాల్లో కమ్యూనిస్టురాజ్యాలపట్ల మన ప్రభుత్వదృష్టిలో ఎంతోమార్పువచ్చింది. సాంస్కృతిక, కళాకారుల, కార్మిక ప్రతినిధుల, ఇంజనీర్ల, డాక్టర్ల, శాస్త్రజ్ఞుల -ఇట్లా అన్నిరకాల రాయబారాలు కమ్యూనిస్టు రాజ్యాల - ఇండియామధ్య ఎక్కువయ్యాయి. ఇండో – సోవియట్, చైనా – ఇండియా మిత్రసంఘాల కార్యకలాపాలు జోరుగా సాగిపోతున్నయ్. కమ్యూనిస్టులనేరాలు, వారిదురాక్రమణలు మరచిపోతున్నారు. కమ్యూనిస్టుప్రభుత్వాల క్రూరచర్యలు చారిత్రిక అవసరాలుగా భావించబడుతున్నాయి. మన ఇంజనీర్లు, శాస్త్రజ్ఞులు, సాంకేతిక నిపుణులలో,ఇట్లా మన వివిధ జీవనరంగాల్లో విదేశీ కమ్యూనిస్టులు జొరబడిపోతున్నారు. కమ్యూనిస్టు సామ్రాజ్యం, గౌరవించబడేట్లుగా ప్రజల ఎదుట చిత్రించబడుతున్నది. రష్యా, చైనాలకు ఇండియాను బతపరచడం లెనిన్ భావి దృష్టికాదా? తద్వారా ప్రపంచాధిపత్యాన్ని ఆయన కోరలేదా? అలాంటప్పుడు సందేహమెందులకు? ఈ మార్గాన్ని యిండియా ప్రభుత్వం ఎగదులకనుపరిస్తున్నదనేప్రశ్న ఉదయిస్తున్నది. కమ్యూనిస్టుల నిజస్వభావంగాని, వారివల్లకలిగే ముప్పు స్వభావంగాని గుర్తించకనా? లేక ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా ఇదంతా జరుగుతున్నదా? దీనికంతకు మనవాయకుడు ప్రధాని నెహ్రూ బాధ్యులుకారా? సాధారణంగా ఆయనఉద్దేశ్యాలు చెడువి అనలేము. బహుశా శాసమీజేస్తున్నాడో, దేశాన్ని ఎక్కడకు దారితీస్తున్నాడో, ఆయన బొత్తిగా గ్రహించలేకున్నాడనవలసివస్తున్నది. సోవియట్ యూనియన్ 1930 ఆవల అనుకున్నట్లు, భూతలస్వర్గంగా భావిస్తున్నాడో ఏమో? దానిఫలితమేమన్నా కానివ్వండి, కమ్యూనిస్టులతో స్నేహంగావుంటే ప్రపంచశాంతి సుగమీతమౌతుందని భావించి యుండవచ్చు. కారణమేమైనప్పటికీ, ప్రతి సమయంలో ఆయన కమ్యూనిస్టులను బలపరస్తున్నాడు."

దీనిపై వాఖ్యలనవసరం. ఇండియా అగ్నిగుండంలో ప్రవేశించమన్నదా అనిపిస్తుంది. పరిస్థితి చేయిజారకముందే జాగ్రత్తపడవలసియుంది.

మనదేశం

(3 పేజీ కొరవ)

సముచితంగానేవుంది. హ్యాండ్లూమ్‌లలో 144 పని గంటలు, మొత్తం సర్వీసుకాలంలో 1/11 భాగం పూర్తిచేస్తే సంపాదిత శెలవులు, సగంచేస్తే పనిచేసినకాలంలో 1/18 భాగం ఫీజు, కాజువల్ శెలవులు, గ్రాట్యూయిటీ, ఎడిటర్లకు ఏడునెలలు తదితర జర్నలిస్టులకు మూడునెలలు ముందు నిలుపుదల నోటీసు యివ్వాలనడం.తదితర బిల్లు అంశాలు జర్నలిస్టులకు మంచి సౌకర్యాల నవలనియుంది. ఏ యితర వృత్తుల్లో కూడా లేని, ప్రత్యేక సౌకర్యాలు కాసనకీర్యా జర్నలిస్టులకు కల్పించబడడం గొప్ప విశేషంకదా?

• • •

హిందూవారసత్వంబిల్లు

రెండువారాల తర్జనభర్జనల అవంతరం హిందూవారసత్వంబిల్లు రాజ్యసభ ఆమోదం పొందడం ముదావహం. ఈ బిల్లు ప్రకారం, ఏ మరణశాసనంలేనట్టి ఆస్థిలో కొడుకులతోపాటు కూతుళ్లకుకూడ సమానవాటా, హక్కు కల్పించబడినవి. ఇది విప్లవకరమైన సంఘ సంస్కరణయనుటలో ఏమాత్రం సందేహంలేదు. తండ్రి ఆస్థిలో కొడుకుతో సమానంగా కూతురికికూడ హక్కుకలిగించడం యీ బిల్లులోని ముఖ్యాంశం. మితాక్షర ధర్మంప్రకారం తనసమస్టి వారసత్వహక్కులో భాగంకాక తన స్వార్జితే ఆస్థినిమాత్రమే పురుషుడు విల్ద్వారా యితరులకు సంక్రమింపజేయుటకు యిప్పటివరకు హక్కు యుండేది. కాని ఈ బిల్లువల్ల విశ్రాజ్యతంలో తన వాటాను విల్ద్వారా యితరులకు సక్రమింపజేయడానికి హక్కు ఏర్పరచబడింది. మొదట అవిభక్త కుమారులు, కూతుళ్ళమధ్య సభ్యులలో ఏర్పడిన వివాదము తుదకు సౌమ్యంగా పరిష్కరింపబడింది. కాని రెండోశ్రేణి వారసత్వం రెండవశ్రేణిలోకి,తల్లిని ప్రథమశ్రేణిలోవుంచడం న్యాయంగాలేదు; ఈ విషయంలో రాజ్యసభసభ్యులం స్త్రీ పక్షపాతం వహించారనిపిస్తున్నది. కూతుళ్ళకు వరకట్నాలక్రింద, నగలక్రింద, పెళ్ళిఖర్చులక్రింద బోలెడు తగలేస్తున్న యీరోజుల్లో పురుషునితో సమానంగా స్త్రీకి ఆస్తిహక్కు కల్పించడం సమంజసంగాలేదేమో! ఈలాంటి అతిముఖ్యమైన శాసనాలు తలపెట్టినప్పుడు ప్రజాభిప్రాయాన్ని సేకరించడం అత్యంతావశ్యకం.

రాజ్యాంగసవరణ : ప్రభుత్వఓటమి

రాష్ట్రాలపునర్నిర్మాణం విషయంలో రాష్ట్ర శాసన సభలు తమ అభిప్రాయాలను పంపవలసిన వ్యవధిని నిర్ణయించుటకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి అధికారం కలుగచేస్తూ నవంబరు 30 తేది చర్చకు తీసుకోబడిన రాజ్యాంగచట్టం ఏడవ సవరణబిల్లు లోక్‌సభలో వీగిపోవడం విచారకరమైన విషయం. ప్రస్తుత నిబంధనల ప్రకారం రాజ్యాంగాన్ని సవరించుటకు అవసరమైన సభ్యులు (కోరం) ఓటింగ్ సమయంలో లోక్‌సభలో లేకపోవడమే ముఖ్యకారణం. బిల్లుకు అనుకూలంగా 246 మంది, వ్యతిరేకంగా యిరువురుమాత్రమే ఓటు జేశారు. లోక్‌సభ సభ్యులమొత్తంసంఖ్య 499 మంది కావున, రాజ్యాంగ సవరణకు, కనీసం 251 మంది సభ్యులైనా అనుకూలంగా ఓటు చేసితీరాలె. ప్రభుత్వ ప్రతిపాదన పార్లమెంటులో వీగిపోవడం యిదే ప్రథమం. వనివలన కాష్ట్రాల పునర్విభజన నిభార్సులను ఆమలుపరచుటకు ప్రభుత్వం తలపెట్టిన మైసూర్ బిల్లకిక్కిందులైంది. రాజ్యాంగ పండితులు మార్గాంతరం గురించి తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నారు. ఈ విషమ పరిస్థితిని తొలగించుటకు, పార్లమెంటునిబంధనలను రద్దుచేయం సత్వాంప్రదాయంకాదు. ప్రస్తుత వీర్యాటనుబట్టి రాజ్యాంగసవరణ ప్రతిపాదన మిగిపోరి వీగిపోతే, ఆయుభూతుల వరకు తిరుగా దానిని పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెట్టడానికివీల్లేదు. ఈ చిక్కులను ప్రభుత్వం ఎట్లా ఛేదించగలదో ఆయోమయంగావుంది.

నెల్లూరులో

ఇండ్లనివేశస్థలము విక్రయం.

(ఉయ్యాలకాల్వ వుత్తరప్రవొద్దున)

రామసుబ్బయ్యరోడ్డులో

రెండు నేషనల్ లాడ్జిలకు మధ్య

* * *

83 అంకణాల కాలీస్థలం

విక్రయించబడును.

వ్యాపారానికిగాని - నివాసానికిగాని - ముఖ్యమైన ప్రదేశము.

వివరాలు:-

—కందికట్టు అయ్యన్న,

కట్టెలదొడ్డి,

రామసుబ్బయ్యరోడ్డు- నెల్లూరు.

పబ్లిక్ నోటీసు

నెల్లూరుజిల్లా కొడవలూరు గ్రామ కాపురస్తులు తంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యంగారి ఎస్టేటుతో యేలాటి సంబంధమైన ఉండేవారల కందరికి ఇందుమూలమున తెలియజేయడమేమనగా:-

తంగిరాల సుబ్రహ్మణ్యంగారు వారి ఆస్థిని గురించి 11–2–55 తేదిగల కడపటి మరణశాసనము ప్రకారంగావ్రాసియిచ్చి 9–4–55 తేదిన కొడవలూరిలో వారి స్వగృహములో కాలముచేసిరి. ఆ వీలునామా ప్రకారం వారి ఆస్థిలో టి. డి. నె. 23 రు దాళాలా ఆస్థిన్నీ, 1361 ఇనాంమాగాణి ఆస్థియందు తవకు సంక్రమించగల హక్కువందున్నూ. కుల్లు: యి 3–30 శెంట్లు ఆస్థియందున్నూ, తన ఇంటియందున్నూ, తన భార్యయగు తులశమ్మ అయన శాలూకు ధన, ఋణములు రాబట్టుకొనుటకు, తీర్చుకొనుటకు దానవిక్రయాధికారములేకుండ తనయావజ్జీవ పర్యంతము అనుభవించుకోవలసినదిగానున్నూ, ఆమె తదనంతరం ఆఆస్థి మాపు సంక్రమించవలసినదిగానున్నూ, తనశాలూకు శేషించిన యావదాస్థిని మాకు సంక్రమింపజేసియున్నారు. కాబట్టి సదరాస్థితో ఏలాటి సంబంధమున్నవారైనను మాతో వ్యవహరించవలసినదేగాని ఇతరులతో వ్యవహరించినయెడల చలామణీ కాసేరవు.

కొడవలూరు 5–12–55

తంగిరాల వెంకటసుబ్బయ్య,
" హనుమంతయ్య,
" శ్రీనివాసులు.

కావలి డి॥ ముం॥ కోర్టులో

O. S. No. 301 of 1955.

కాకాణి కమలమ్మ —వాది.

(1) మారంరెడ్డి చినరాఘవరెడ్డి (2) ఆరంగారెడ్డి (3) ఆనరసారెడ్డి (5) ఆచంద్రశేఖరరెడ్డి, సాకిఁ, గండవరంమజరా, తాటాకుల దిన్నె - కోర్టుతాలూకా —ప్రతివాద్లు.

1 to 3 & 5 ప్రతివాద్లుకు దావానోటీసు:-

వాది 1 to 3 & 5 ప్రతివాద్లుమీదనున్నూ మరొందరు ప్రతివాద్లుమీదనున్నూ ప్రాంశరకోటు తా॥ బాకి ఆసలుఖాయిదాలు మొత్తం రూ. 3315–9–3 లు రాబట్టుకొనుటకు దావా తెచ్చియున్నది. 1 to 3 & 5 ప్రతివాదులుమీ దావా నోటీసునిమిత్తం 19–12–1955 తేదికి వాయిదా చేయబడియున్నది. ప్రతివాదులకు ఆజ్ఞాపణ యున్నదెయడల పై వాయిదానాడు పై కోర్టువారిఎదుట పగలు 10 గంటకు హాజరై తెలుపుకోవలయును.

—పి. రాఘవయ్య, వాదిఅడ్వకేట్.

జమీన్‌రైతు చందా

సంవత్సరం చందా	6–8–0
అర్ధ సంవత్సరానికి	3–8–0
విడిప్రతి	0–2–0

కవిత్వము - నవత్వము

(2 వ పేజీ తరువాయి)

ద్విపదను వ్రాశాడు. జాను తెనుగులో వ్రాయాలని ఆయన సంకల్పము. కల్తగలేమైన అందాన్ని బట్టవచ్చు సుందర తెనుగే జాను తెనుగు. సోమనాథుని తెనుగు సంస్కృత పదములతో కూడిన సుందరి తెనుగు. అనేకుత్వాల్లాంటి సంస్కృత పదాలనువాడాడు. బసవపురాణము, పండితారాధ్య చరిత్ర చదివితే చక్కని సంస్కృతపదాలు, మంచి సామెతలు కనిపిస్తాయి. సోమనాథుడు యీ మాదిరి తన కవితలో నవ్యత్వాన్ని కాపాడాడు. యీయన సంస్కృత, మహారాష్ట్ర, కన్నడములలో తన పాండిత్యము చాటుటకు ఒక్కొక్క భాషలో ఒక్కొక్కపద్యం వ్రాశాడు. ఆయన వృత్తాలు, సీసాలు వ్రాయలేకకాదు ద్విపదల నెన్నుకోవడం. నవ్యత్వాన్ని చూపటంకోసమే.

పింగళి సూరన్నగారి కళాపూర్ణోదయము కల్పితగాథ. అంతకు పూర్వము కల్పితకావ్యాలులేవు. అల్లసాని పెద్దనమాత్రము ప్రబంధ నిర్మాణము చేసినాడు.

ఇక యిరవయ్యో శతాబ్దపు కవుల సంగతి చూస్తాము. యీయన ఒట్టి కవియే గాదు, ప్రహసనకవి. గురజాడ వాల్మీకిగూడ. సమన్వయ దృష్టితో చూస్తే యీయన మహాకవి. గురజాడకవి ఇరవయ్యో శతాబ్దంలో కవితా మార్గంలో ప్రయాణించాలని "ముత్యాల సరాలు" వ్రాశాడు. యిది యీయన స్వయంకాదు. గడగ పదాల సాయంతో వ్రాశారు. గురజాడవారు 'దేశమును ప్రేమించుమన్నా' అన్నపుడు ఆంధ్రదేశం అనలేదు. ఆయన దేశానికి హద్దులులేవు. మానవత్వాన్ని నిరూపించే ప్రదేశమే ఆయన దేశము. కవిత్వముయొక్క ప్రయోజనమేమిటి? కొందరి దృష్టిలో ఆనందము ప్రధానమంటారు. ఆనందమేమిటి? ఆనందం, గీనందం జాన్తానై! ఆవేశము, ఉత్తేజము రావాల అని అంటారు కొందరు. కాని సౌందర్యం, సందేశము-యీ రెంటినీ సంధీకరించేది కవిత్వము. ఆనాడు నన్నయ వైదికమతవ్యాప్తికొరకు కవిత్వం వ్రాశాడు. యీనాడు విశ్వశ్రేయస్సు మానవుల అభివృద్ధి శాంతి ప్రయత్నాలలో వుంది. గురజాడవారి దేశభక్తిపూర్వకమైన 'దేశమును ప్రేమించుమన్నా' గీతంలో సౌందర్యంవుంది, సందేశమూ వుంది.

200 యేండ్లకు పూర్వము వేమారెడ్డి వున్నాడు. కవిత్వంలో అతడు చేసిన విప్లవం మరియొకరు చేయలేదు. అతని కవితలో భావవిషయంకంటె భావ విషయంలో ప్రాధాన్యతకలదు. యిప్పటి ప్రతివాని మనస్తత్వమున కనుగుణముగా చక్కని ఆట వెలదులు వ్రాశాడు. రాజకీయాలకు సంబంధించిన పద్యములుకూడ అతని కవితలోవున్నాయి. ఉదాహరణకు:

> చెప్పులోని రాయి........
> యింటిలోని పోరు యింతింతగాదయా!"

యింటిలోని పోరు ఎంత కష్టమైనది వివరించడానికి ఒక పట్టికనుయిచ్చారు — ఇంటిలోని పోరు — విశ్వజీవితంలో రైతునుంచి రాజువరకు గెలిసినవిషయమే! యీ పద్యాన్ని మన రాజకీయాలకు పోలిస్తే —ఆంధ్రరాష్ట్రం అవతరించిన పిమ్మట ప్రభుత్వ మేర్పడి పతనమైంది. కానికి కారణం యింటిలోని పోరే. ఆ యింటిలోని యిజములు, వివిధ వ్యక్తుల మధ్య జరిగిన పోరువలన మొత్తం యిల్లే కూలిపోయింది. రాజకీయాలకుకూడా ఆయన పద్యాలు వర్తిస్తాయి. వేమన పద్యాలకు వ్యాఖ్య అనవసరము. అవి స్పష్టమైన వ్యాఖ్యలు. వాటిని మరలా వ్యాఖ్యలు చేస్తే రసాభాస అవుతుంది.

రాయప్రోలువారు గీతాలు వ్రాసినా అవి దేశ కవితను ప్రేరేపించేవి. అతనిదృష్టి అమర శృంగారముమీద. రమణీయదృష్టితో పద్యాలు వ్రాస్తాడు. రాయప్రోలువారి కవిత్వ మంచి జిగి బిగి కల్గి, మన గుండెలు పట్టుకొనగల్గిన దేశభక్తిని చాటుతుంది. ఉదాహరణకు "అమరావతీ......" అనే పద్యం.

దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రిగారు ఆత్మాశ్రయ కవిత్వములో వ్రాస్తాడు. కృష్ణశాస్త్రి, శ్రీశ్రీలకిద్దరికి భిన్నమైన మార్గములు. దేవులపల్లి గురజాడవారు చూపిన కవితను మహోన్నత శిఖరాలకు తీసికొనిపోయాడు. ప్రణయసంబంధమైన బాధలు, వ్యథలను యికడే మొదట చూపిస్తాడు. లోకంచూపిన ఆ ఘాతాల తట్టుకోలేక, మన్నితే మనుష్యుడు కాబట్టి ఈ విధంగా ఆలాపిస్తాడు. ఏడ్పు అబలలసొత్తు అంటాము. కాని ఏడవడం అంతసులభంకాదు. పవిత్రమైన కన్నీటిని కురిపించడం అమితకష్టం. ఎంత యేడిస్తే అంతమంచిది అంటాడు. ఏడుపుతో మన హృదయంలోని కుళ్లు, కల్మషం అంతాపోవాలి. పై పై ఏడ్పుకాదు. గుండె లోంచిరావాలి, అది లోకంలోని కుళ్లుకు తట్టుకోలేక, ఆవేదనతో వస్తుంది. భగవంతుని సాన్నిధ్యము పొందడానికి ఆవేదనతో కూడిన కన్నీరే సోపానములంటాడు. యిదే ఆయనలోవుండే నవత్వము. సందేశము ఆయన కవితలో కనబడదు. ఆత్మాశ్రయ కవిత్వములో ఆయనదిట్ట.

శ్రీశ్రీ మహాప్రస్థానం చేశాడు. మహాప్రస్థానం అంటే ఏమిటి? మరణం. ప్రథమంలో— అంటే "ప్రభవ" వ్రాసేకాలంలో ఆయన శ్రీశ్రీ కాదు. శ్రీరంగం శ్రీనివాసరావు, బి.ఎ. ప్రభవానంతరము మహాప్రస్థానం చేసి, పునర్జన్మనెత్తి మరో ప్రపంచముతో శ్రీ శ్రీ అయినాడు. మహాప్రస్థానంతో ఆయన మరణాన్ని ఉద్బోధిస్తున్నాడు. మరణానికి ఉన్ముఖులను చేస్తున్నాడు. శ్రీ శ్రీ మరణం పునఃసృష్టికి చిహ్నము. ఈరూపంలో వున్న సంఘంనశిస్తే, కుళ్లుగల సమాజము మహాప్రస్థానముచేస్తే మరో ప్రపంచం జనిస్తుంది. మరో ప్రపంచమంటే న్యూయార్కు, మాస్కోలు గావు. దానికి భౌతికపాలిమేరలులేవు. అతను కలలుగన్నది వున్నతప్రపంచము. శ్రీ శ్రీ వ్యక్తిగత జీవితంతో మనకు సంబంధములేదు. కవిత్వాలు చూస్తూ కావ్య జీవితాన్ని చూడాలి.

శ్రీశ్రీగారి గేయాల్లో విమర్శనకేదైనా తావువుంటే "కుక్కపిల్లా, సబ్బుబిళ్ళా, అగ్గిపుల్లా" అనే గేయంలో వుంది. కుక్కపిల్ల, అగ్గిపుల్ల యేమిటనవచ్చు. దీనిని వ్రాయడంలో గూడ ఆయన వుద్దేశ్యం వేరైయుంటుంది. కవిహైనవానిమనస్సులోంచి ఎప్పుడూ కళాఖండాలే వస్తుందవు. ఒక్కొక్కప్పుడు కళాఖండము వస్తే యింకోసారి చమత్కృతి పద్యాలు వస్తుంటాయి. అయినప్పుడు యీ గేయాన్ని చమత్కృతిక్రింద జమకట్టవచ్చు. యీయన పద్యాలన్నిటిలో కావ్యత్వంలేదుగాని సందేశముమాత్రం వుంది. కొన్నిట్లో సౌందర్యం, కొన్నిటిలో సందేశంవుంది.

విశ్వనాథ సత్యనారాయణగారు యింటిలో వచనీతింగాను, వేదికపైన పరుషంగాను కనబడతారు. ఆయనను కొందరుదూషిస్తారు, కొందరు భూషిస్తారు. ఆయనకుఅహంకారం అని కొందరన్నారు. ఆయన అహంకారంతో పనేమిటి? ఆయనపద్యాలలో సత్తావున్నదా లేదా అనిచూడాలి.

నపుంసకతైలం

అంగనరములు బలహీనతకెంది, చిన్ననైనచో తెగియధాప్రకారంబయి పూర్తి సౌఖ్యమనుభవించుటకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రు. 10/- వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు 1-4-0 సంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అన్ని గుణంతీ రూ. 25/-

డాక్టర్ రత్నం సన్సు (Z N.)

మలక్ పేట బిల్డింగ్స్ - హైద్రాబాద్-2.

నారసింహ లేహ్యం

బంగారుతో చేరినది. మేహము, నిక్కాకు, నిస్సత్తువ, శుక్లనష్టం, అతిమూత్రమును హరించి బలమును వీర్యవృద్ధిని కలిగించును. 20 తు॥ దబ్బీ రు. 3-4-0 లు, పోస్టేజి రు. 0-15-0 లు. మా క్యాటలాగు ఉచితం.

పి. శి. ఏ. అండ్ కో.,

ఆయుర్వేద సమాజం - పెరిదేపి,

నెల్లూరు జిల్లా.

శ్రీ వనదేవి మూలికా ఫార్మసి

చీమకుర్తిపోస్టు — ఒంగోలు తా॥

అజీర్ణభైరవి:- పిల్లల సకల రోగములు రూపుమాపి - బరువు, బలమును, పుష్టి-తుష్టి కలుగజేయును

మకాం : ప్రతి నెల 1, 2 తేదీలు నెల్లూరు.

నారికురుపులకు - మలేరియాకు గ్యారంటీ

బొల్లి

మేహవాత, వైశ్యవ్యాధులకు - 130 పేజీలుగం నూతన గ్రంథము ఉచితం.

టి. వి. రెడ్డి & కో., (రిజిష్టర్డు)

గోపాలపురం (Z. R.) పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

పక్షవాతమునకు

PARALYSIS CURE (REGD)

(Trade Mark No. 154754)

మామందు అమోఘముగా పనిజేస్తుంది. ఆవ్యాధినుండి విముక్తులవిముక్తి జేస్తుంది. దిగులుపడవలదు. వారం మందు రూ. 8-12-0 లు.

బొమ్మా జితేంద్ర

(బొమ్మా కేశవులు కుమారుడు)

నెల్లూరు

అందాన్ని — ఆనందాన్ని రెంటినీ యివ్వగలదు

...దె వెంకటసుబ్బారెడ్డి & సన్సు

నగల వర్తకులు

చిన్నబజారు - నెల్లూరు.

చక్కని పాఠం!

భూదానోద్యమ సందర్భంలో పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో పర్యటిస్తున్న వినోబాజీకి, ఆంధ్ర శాసనసభ్యుడు, కోటీశ్వరుడైన హరిశ్చంద్రప్రసాద్ గారు 25 వేలు ఖరీదుజేసే 5 ఎకరాలు మాగాణి యివ్వబోయారని, గాని యీయనకున్న సంపదకుయిది అత్యల్పమైన దానంగాభావించి వినోబాజీ దానిని నిరాకరించారని తెలుస్తున్నది.

అట్లనే రాజోలు శాసనసభ్యుడు తనకున్న ఒక ఎకరా పొలాన్ని భూదానానికివ్వబోగా, అతని త్యాగమును మెచ్చుకొని, ఎకరా అతనినే వుంచుకోమన్నారట వినోబాజీ.

ఆత్యాధునికుల్లోని అధికభాగం కవిత చమత్కృతి కలిగియుండేగాని రసత్వములేదు. అరుదైలో ఆనందము లేదు, చమత్కృతి యున్నది. కవితలో కావ్యత్వముండాలి. రసవత్తర ఖండకావ్యాలు వ్రాయాలి. రమణీయత్వానికి ప్రాతిపదికగైన రసత్వానికి కృషి చేసారు ప్రాచీన కవులు. యిప్పటి ఆధునికము రేపు ప్రాచీనము కావచ్చు. భారతము, మనుచరిత్ర యిప్పుడు, రేపుకూడ ఆధునిక కావ్యములే."

[గత .6 వ తేది నెల్లూరు వి. ఆర్. కాలేజీలో చేసిన ఉపన్యాసమే పై వ్యాసము. — సం. జ. రై.]

స్వీకారము

కావలి స్కూలు మేగజైను

కావలి బోర్డు హైస్కూలు మేగజైను ద్వితీయ సంచిక మా కార్యాలయం చేరింది. విద్యార్థులలో 'రచనా సామర్థ్యము, విమర్శనాపాటవము, భావనాబలము' పెంపొందించుటకు వుద్దేశించబడిన యీ పత్రిక, తన ఆశయాన్ని నెరవేర్చుకొంటుందని సంచికచూచి చెప్పవచ్చు. పెక్కుమంది విద్యార్థులు, అధ్యాపకులచే పెక్కు విషయాలపై రచింపబడిన వ్యాసములు, పద్యములు యిందు ప్రచురింపబడినవి. పార్లమెంటు సభ్యులు శ్రీ బెజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారి సందేశము, రాష్ట్ర విద్యాశాఖాధికారి శ్రీ సదాశివరెడ్డిగారు స్కూలును దర్శించినప్పటి చిత్రాలు సంచిక నలంకరించాయి. అన్ని స్కూళ్ళు గూడా యీ విధంగానే ప్రతి మాసం ఒక సంచికను ప్రచురించి, విద్యార్థులలో అణగివున్న రచనా సామర్థ్యాన్ని ప్రోత్సాహించడం అవసరంగా వుంటుంది. అన్నిబోర్డు హైస్కూళ్లకు మార్గదర్శకమైన కావలి హైస్కూలు వారిని అభినందిస్తున్నాము.

• • •

ఆంధ్ర మహిళ

13 వ వార్షిక సంచిక మా కార్యాలయం చేరింది. మామూలుసైజులో 200 పేజీలతో, రమణీయమైన త్రివర్ణ ముఖపత్రంతో వెలువడింది. ఆంధ్రమహిళాసభచరిత్ర, పెద్దల వ్యాసాలు, పద్యాలు, నాయకుల సందేశాలు, ... అనుబంధంతో ప్రత్యేకసంచిక ... చదువదగినదిగా వున్నది. వ్యవస్థాపకురాలు: శ్రీమతి దుర్గాబాయి దేశ్ముఖ్; సంపాదకులు: శ్రీమతి ... లక్ష్మీ ... సంచికవెల ఒక రూపాయి. కావలసినవారు: ఆంధ్రమహిళాప్రెస్, మైలాపూర్, మద్రాసు-4 కు వ్రాయండి.

బి. యస్. రంగా క్రొత్తస్టూడియో

ఈ సంవత్సరం ప్రభుత్వ బహుమతుల నందుకొనడానికి తగిన చిత్రాలు ఎన్నిక చెయ్యబడడానికి నిర్ణయించబడిన మెడ్రాస్ రీజినల్ కమిటీలో ఆంధ్రమండి విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షుడు, ఆచార్యుడు. ప్రొఫెసర్ ఆర్. సుబ్బారావు, రామకృష్ణకాజు (తెలుగు), మంజుభాషిణి, డాక్టర్ వరదరాజన్ (తమిళం) డాక్టర్ అయ్యప్పన్ (మలయాళం) కాక ఏ. రామయ్య, డైరక్టర్ రామ్‌నాథ్ లుకూడా సభ్యులుగా ఉంటున్నారు.

* * *

ఏ. వి. యం. వారు నా గుల చవితి చిత్రాన్ని త్వరలోనే విడుదల చెయ్యడానికి ప్రయత్నాలు జరుపుతున్నారు. దర్శకుడు చిత్రపు నారాయణమూర్తి. పరశురాం రచన.

* * *

ప్రసన్నా అండ్ శ్రీ పిక్చర్స్‌వారు సంయుక్తంగా నిర్మిస్తున్న చిత్రం "ఛాయ" నిర్మాణం ఇంచుమించు పూర్తిఅయిపోయినట్లే. వీరు 'ఛాయ'ని డిసెంబరు 15 వ తేదీలోగా ఆంధ్ర దేశ పర్యటనకి పంపమన్నారు. ఇందులో శ్రీమతులు జి. వరలక్ష్మి, జానకి, శ్రీయుతులు సి. యస్. ఆర్, జగ్గయ్యలు నటించారు.

* * *

హెచ్. యం. రెడ్డి నిర్మాతగా పూర్తి అవుతున్న పౌరాణిక కన్నడ చిత్రం "ఎల్లమ్మ కథ" డిసెంబరు మొదటివారంలో విడుదల అవబోతూంది. ఎల్లమ్మ అంటే ఎవరో కాదు. క్షత్రియ వంశాల్ని 21 పార్లు తును మాడిన పరశురాముడి తల్లి రేణుకాదేవి! పై. ఆర్. స్వామి దర్శకుడు; పండరీభాయి, జయలక్ష్మి, ఆర్. నాగేంద్రరావు మొదలైన వాళ్లు నటించిన చిత్రమిది. ఇది విజయవంతం అయితే తెలుగులో నిర్మించ బోతారని తెలుస్తోంది.

* * *

శివకుమారీ పిక్చర్స్‌వారు నిర్మిస్తున్న చిత్రం "శ్రీ" ఈ నెల రెండోవారంలో సెట్స్‌కి వెళ్లబోతూన్నట్లు తెలుస్తోంది. జానకి, జగ్గయ్య, నాగయ్య, వేళంగి మొదలైనవాళ్లు నటిస్తున్న ఈచిత్రాన్ని అద్దాల నారాయణరావు డైరక్టుచేయబోతున్నాడు. ఆరడజను పాటల్ని రేవతీలో ఆశ్వద్ధామ సంగీత దర్శకత్వంక్రింద పూర్తిచేశారు.

* * *

కోయా ఫిలిమ్స్‌వారి "బాలపన్యాసమ్మ" చిత్రం మూడువంతులపైనసే పూర్తిఅయినట్లు తెలుస్తోంది. ఈ చిత్రం రషస్ చూచినవాళ్లు సుబ్బారావు ఈ చిత్రాన్ని జాగ్రత్తగా నిర్మిస్తున్నాడనీ, యితివృత్తం చక్కగావుందనీ, అంటున్నారు. జనవరిలో విడుదలచెయ్యాలని సంకల్పం. * * *

సినిమా వార్తలు

••• మల్లర •••

నారాయణమూర్తి దర్శకత్వం క్రింద ఒక తమిళ చిత్రాన్ని నిర్మిస్తోంది. ఇందులో శ్రీమతి జి. వరలక్ష్మి, జయలక్ష్మి, రాజసులోచన, మొదలైనవార్లు నటిస్తున్నారు.

* * *

ఆంధ్ర విద్యాభివర్ధినిసమితివారి రజతోత్సవాల సందర్భంలో తెలుగు నటుడు నాగయ్యకి ఘనమైన సన్మానం జరిగింది. దేవులపల్లి కృష్ణశాస్త్రి, లింగమూర్తి, శ్రీశ్రీ, నారాయణబాబు, రంగారావు, మొదలైన వాళ్లు నాగయ్య నటనా విశేషాల్ని గురించి ముచ్చటించారు. నాగయ్యకి సన్మానపత్రాన్ని దుశ్శాలువనీ ఇచ్చి సమితివారు సత్కరించారు. ఒక్క నాగయ్యకేకాదు, వీరు కన్నాంబని కూడా సన్మానించారు. కానీ ఆమె హాస్పిటల్‌లో ఆపరేషన్ చేయించుకొని బయటకు రాలేని పరిస్థితుల్లో ఉన్నందున స్వయంగా ఆమె రాలేకపోయింది.

* * *

సౌతిండియన్ ఆర్టిస్ట్స్ అసోసియేషన్ వారు ఈనుధ్యే – తమిళ హాస్యజంటయస్. యస్. కృష్ణన్, టి. ఏ. మధురంలకు భారీ యెత్తున సన్మానాన్ని జరిపించారు.

* * *

వాహినీ స్టుడియోలో "విశ్వకళాచిత్ర" అన్న కన్నడసంస్థ "హరిభక్త" చిత్రాన్ని తెలుగు కన్నడ భాషల్లో నిర్మిస్తోంది. టి. వి. సింగ్ డైరక్టర్ వీనికి దర్శకుడు.

* * *

శోభనాచలరాజా దాంపత్యం

తిరుగాపై.వి.రావుదర్శకత్వం

"ఆడబ్రతుకు", 'టింగరంగి', 'రాజు – పేద' – చిత్రాలకి దర్శకుడయిన వి. ఏ. సుబ్బారావుని దర్శకుడుగా విజయావారు బుక్ చేసుకున్నట్లూ, వి. ఏ. యస్. ప్రొడక్షన్స తరపునకాని, మరే ప్రొడక్షన్ తరపునా కాని ఆయన – విజయా చిత్రం అయేంతవరకూ డైరక్షన్‌ని నిర్వహించరాదని ఖరారు చేసుకున్నట్లూ రూఢిగా వినవస్తూంది.

* * *

"ట్విన్స్" క్రేడ్ మార్కుని ముద్దుగా అలంకరించి జెమినీ స్టుడియో ప్రాంగణం దగ్గర. బుల్గానిన్‌కి స్వాగతం పట్టించారు. బుల్గానిన్‌ని జెమిని మాలాలంకృతుణ్ణి చేసింది కూడా.

* * *

ప్రపంచ సంగీత కళాకారుల సమాఖ్యని ఏర్పరచడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. బొంబాయిలో 1956 వ సంవత్సరాంతంలో జరుగబోయే ఈ సమాఖ్యకు కన్వీనర్‌గా ఫిలిం నటుడు రంజన్ పనిచెయ్యడం ప్రారంభించాడు.

* * *

లలితా పిక్చర్స్‌వారి స్టార్ వేల్యూ చిత్రం "చరణదాసి" జనవరినెల మొదటివారంలోనో, రెండోవారంలోనో విడుదల అవుతుందట.

* * *

"మళ్లీపెళ్లి", "విశ్వమోహిని", "సావిత్రి" మొదలైన చిత్రాల దర్శకుడు పై. వి. రావు ఇన్నాళ్లకి మళ్లీ చిత్రాన్ని డైరక్టుచేస్తున్నాడు. కానీ ఇది తెలుగు చిత్రం మాత్రంకాదు. కన్నడ చిత్రం. పేరు "భాగ్యచక్రం". వాహినీ స్టుడియోలో తయారయే చిత్రం ఇది.

* * *

వి. ఆర్. వి. పిక్చర్స్ అన్న పేర్ల చిత్రపు "దేవదాసు" చిత్రానికి కెమేరామెన్, విక్రంప్రొడక్షన్స నిర్మాతా, దర్శకుడూ అయిన వి. యస్. రంగా విక్రమ్ స్టుడియోస్‌ని కడుతున్నాడు. జనవరి మాసాంతానికి ఈ స్టుడియో పనిచెయ్యడానికి సిద్ధం అవుతుంది. వి. యస్. రంగా – శివాజీ చిత్రాన్ని స్వంత స్టుడియోలోనే నిర్మిస్తాడు.

* * *

కుమారి గిరిజ కల్పనా పిక్చర్స్‌వారి తమిళ చిత్రాల్లో రెండు ప్రధాన భూమికల్ని నిర్వహిస్తోంది.

* * *

వినోదా పి. యల్. నిర్మిస్తూన్న కొత్త చిత్రం కేవలం "మేలా" చిత్రంలాంటిది కాదు. ఈ కథ 'సైకలాజికల్ ఎక్సైట్స్'ని కలిగి ఉంటుంది. దీనికి దర్శకుడు వేదాంతం రాఘవయ్య. కవి మల్లాది రామకృష్ణశాస్త్రి.

* * *

గోకుల్ వారి కనకతార చిత్రం సగంవరకూ పూర్తి అయిపోయిందట. ఇందులోని పెద్దక పాత్రని రాజనుంచుని పోషించింది. ఈమె సన్నివేశాలు ఈమధ్యే షూట్ చెయ్యబడ్డాయి.

* *

వినోదాచిత్రానికి వేదాంతం

పాన్నలూరువారు నిర్మాతలుగా, వి. యస్. రెడ్డిగారి దర్శకత్వంలో నిర్మాణమౌతున్న 'భాగ్యరేఖ' సంబంధించి రెండుపాటలు రికార్డయ్యాయట. పెండ్యాలవారు యీ చిత్రంలో హృద్యమైన జానపద సంగీతాన్ని అందించబోతున్నారు. పదిమాసాలలో ఈ చిత్రాన్ని పూర్తిచేయాలన్నదే నిర్మాతల సంకల్పమట.

నమస్తే
నేత్ర శరీరరోగములకు
భృంగామలక తైలం
*
పక్షవాతము - రక్తవాతము
తిమ్మిరెప్పుడూ మున్నగు
వాతవ్యాధులకు
క్షీరబల
*
శక్తపోటు - నిద్రాభంగం
శరీరశ్రమ - మనోదౌర్బల్యములకు
మహాత్రిఫలాది తైలం
* * *
డాక్టర్
సి. రామయ్యంగారు
కల్పాశ్రమము,
నెల్లూరు.

20 సం॥లుగా ప్రఖ్యాతి పొందిన
డాక్టర్. డి. అప్పారావుగారి
టాన్సినాల్

38,000 లకు పైగా టాన్సిల్స్ (గొంతు కండలు) ను ఆపరేషన్ లేకయే శాశ్వతముగా కుదిర్చెను.
40 దినములకు రు. 9
20 " రు. 5
పోస్టుఖర్చు వేరు.
అన్ని మందులషాపుల్లో దొరకును.
టాన్సినాల్ లేబరేటరీ
53, గొవిందప్పనాయకన్‌వీధి – మద్రాసు.1

ప్రదేశ్‌కాంగ్రెస్ పిర్యాదులు

(మొదటి పేజీ కొరవ)

దానికి ఆధ్వర్యం వహించిన శ్రీ గొట్రికపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారే, యీవాదమూ వదంపు తున్నారు. అలాంటప్పుడు ఆది పోటీగా యీవాదం ప్రారంభించినదవడం ఎంతమాత్రం సమంజసంగా వుంటుంది? రైతుల నిత్యే సమస్యల విషయంలో పనిచేయడమేగాక, 1947 లో జమీందారీల రద్దుచట్టం సమయంలో, తర్వాత గాజాబీ తెంపెట్టిన రైతు వ్యతిరేక బిల్లుల విషయంలో రైతు సమ్మేళనం అవశ్యంగా కృషిచేసింది. ఇంతెందుకు యీవాదు ఇనాందారుల రక్షణవిషయంలో, వారి హక్కులకొరకు పోరాడే విషయంలో రైతు సమ్మేళనంతప్ప మరెవరూ రంగంలో దిగి పనిచేయడంలేదు. మొన్న ప్రవేశపెట్టిన ఇనాముల సవరణ విషయంలో వున్న లోపాలను ఎత్తిచూపుతూ ప్రభుత్వం వద్దకు రాయబారంపోయింది, నిర్మాణాత్మకంగా సవరణలు రూపొందించి నివేదిక సమర్పించింది ఆ రైతు సమ్మేళనము, ఆ గొట్రికపాటి వెంకటసుబ్బయ్యగారేగాని, వేరెవ్వరూ చెయ్యలేదు. ఈ విధముగా రైతులకు నిజమైన సేవజేస్తున్న, లేక సేవద్వారా కాంగ్రెసుకు బలం చేకూర్చుతున్న రైతు సమ్మేళనాన్ని పోటీపంపుమని ఆరోపించడం, దానిని రద్దుచేయించుటకు– లేదా ఆ కార్యకర్తలను కాంగ్రెసుకు దూరం చేయుటకు ప్రదేశ్ కాంగ్రెసువారు పూనుకోవడం స్వవినాశకరమని, రైతు వ్యతిరేకనర్య అని చెప్పవలసి వుంటుంది.

ప్రదేశ్ కాంగ్రెసువారు అనుసరించవలసిన వైఖరి యిదికాదు. లేక ఆధ్వర్యాన రైతు సంఘమనేది ఏదైనా పనిచేస్తుంటే, దానిని, రైతుసమ్మేళనాన్ని సమైక్యపరచి, రైతాంగానికి యింకా ఎక్కువగా సేవజేసే అవకాశం కల్పించాలగాని, నిస్వార్థంగా సేవజేస్తున్న సంస్థపై ఆక్రమ ఆరోపణలుగావించి, వారి వ్యతిరేకతను కొనితెచ్చుకోగూడదు. ఈవాటికైనా పిర్యాదుజేసిన యీ పెద్దమనుషులు యీ సామరస్యకృషికి గడంగితే సంతోషిస్తాం.

విద్యార్థికాంగ్రెసు విషయమై సరియైన వివరాలు తెలియలేదు. కాని యిదివరకున్న విద్యార్థికాంగ్రెసును రాష్ట్రికాంగ్రెసు రద్దుచేసి, ప్రత్యేకంగా ఒక వుపసంఘాన్ని వేయవలసిన ఆవశ్యకం ఏమివచ్చింది? ఆని ప్రశ్నిస్తే, విద్యార్థులలో వీలికలకు అదే మూలమని, దానికి ఎవరి ప్రోత్సాహము వుండనవసరము లేదు నేది సామాన్యుని పూహకుగూడా అందుతుంది. రాష్ట్రికాంగ్రెస్ గుర్తించని విజయవాడసభలో కొత్త రఘురామయ్య, కాకాణి వెంకటరత్నంగార్ల వుపన్యాసాలనుబట్టి, విద్యార్థికాంగ్రెసులో వీలికలకు కారకులు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారేనని వెల్లడయినది. రఘురామయ్యగాని, వెంకటరత్నంగాని లోక్ పార్టీవారుకాదుగదా, అలా ఎందుకు విలీనచ్చారు?

ఇక జాతీయ కార్మికసంఘము, వెనుకబడిన జాతులసంఘము సంజీవరెడ్డి–సత్యనారాయణ లాంటిగారలు రాష్ట్రికాంగ్రెసు ఆధ్వర్యములో కాకముందునుండి, లోక్ పార్టీ ఏర్పడక ముందునుండి వున్నవే. వాటిని యీవాదు పోటీ సంఘాలనడం, వాటికి కొందరు మంత్రుల పోషకత్వమున్నదని ఆరోపించడం అనుచితం.

రాష్ట్రికాంగ్రెసవర్గాల యీ వైఖరి, కాంగ్రెసు పతనావస్థకు తెస్తుందితప్ప, ఏమాత్రం లాభించలేదు. 1951 ఎన్నికలలో అంతకుపూర్వపు గుణపాఠాన్ని చేర్చుకున్న ఆనంతరంగూడా మనం యీ పాడు ముఠాతత్వం పోగొట్టుకోలేకపోతే లోకం నవ్వదా? ఒకరివల్ల పొరపాటు జరిగినా, ఒకరొకరి మధ్య అపోహలు కలిగినా మిత్రులుగా వాటిని చిత్తంచుకొని, విభేదాలురాకుండా పరుమబాటు చేసుకుంటే ఎంతఆదర్శవంతంగా వుంటుంది? ఈ బాధ్యత రాష్ట్రికాంగ్రెస్ మీద వున్నదని మా అభిప్రాయం. రాష్ట్రికాంగ్రెస్‌సంఘం పాతవైఖరిని మార్చుకొని, యిప్పుడుకేసిన అక్రమ పిర్యాదులలాంటివి యికచేయకుండా, అందరి సహకారాన్ని సామరస్యాన్ని పొందవలసిందిగా కోరుతున్నాము. ఆరునెలలుగాకముందే కాంగ్రెస్‌లో చేరినవారిని తిరుగా వెళ్ళగొట్టే ప్రయత్నం మానుకొమ్మని విజ్ఞప్తిచేస్తున్నాము.

—మా రాజకీయ పరిశీలకుడు.

ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు

(4 పేజీకొరవ)

1948 సంవత్సరమునకుపూర్వము "అభివృద్ధి గ్రాంట్లు"నిచ్చు పద్ధతి అమలునందుండెనది. సక్రమముగా నడుపబడుచున్న పాఠశాలలకు అభివృద్ధినిబట్టి ఆ పాఠశాలయందలి ఉపాధ్యాయుల స్కేలుజీతములపై 50% వరకు పాఠశాల నిర్వాహమునకు అభివృద్ధిగ్రాంట్లివ్వబడుచుండెను. ఆనాడు పాఠశాలల సక్రమ నిర్వహణమునకు, విద్యాభివృద్ధికి అనుగుణముగా పాఠశాలల యజమానులు పోటీలతో పనిచేయుచుండిరి. 1948 సంవత్సరమునకు దరిమిల్లా ఆయభివృద్ధిగ్రాంట్ల స్థానమున పాఠశాల నిర్వాహణమునకు 15% మేనేజిమెంటుగ్రాంటు పద్ధతి ప్రవేశపెట్టబడెను. ఈ పద్ధతినమసరించి యీవాదు సక్రమాభివృద్ధిలో నడుపబడుచున్న పాఠశాలయు, అభివృద్ధిహీనపరిస్థితులలో నడుపబడుచున్న పాఠశాలయుకూడా ఆ 15% మేనేజిమెంటు గ్రాంటునే పొందుచున్నవి. ఇక పోటీగాని, అభివృద్ధిగాని యెట్లుండగలవో యూహింపవలసియున్నది. ఈపాఠశాలలు 50% వరకు అభివృద్ధి గ్రాంట్లను పొందుచున్నపుడు ఒక్కొక్క పేసులపై రు 0–2–6 ల ఖరీదుగలిగియుండెను. పట్టణములలో సయితము మూడుఅంకణముల విస్తీర్ణముగల ఒకయిల్లు రు 3 లు లోపలనే బాడుగకు దొరుకుచుండెను. మరి యీవాదు అదే నాక్ పేసులపై రు 0–10–0 లు అమ్ముచున్నది. మూడు అంకణములయిల్లు రు 12 లు బాడుగయిచ్చినాగాని దొరకుటలేదు. ఇదే మాదిరి ఆనాటికి, యీనాటికి వస్తువులధరలు ఒకటికి పాలుగు రెట్లకుపైగా పెరిగియున్నవి. ఇక యీ పాఠశాలల నిర్వహణమునకిచ్చు ద్రవ్యము 50% నుండి 15% నకు తగ్గించి న్యూస్తముచేయబడినది. దీనినిగూర్చి యిక పెద్దలు, విద్యావేత్తలు, ప్రజాప్రతినిధులు ఆలోచించవలసియున్నది.

మునిసిపల్ పట్టణములలో నివసించు ప్రజలనుండి ప్రత్యేకించి "విద్యాపన్ను" (Educational cess) వసూలుచేయుచున్నారు. ఈ ద్రవ్యము, ఆ పట్టణములలో విద్యాసంస్థలు నడుపబడుటకు, యీయన్నిందికి ఉచితవిద్యను అందజేయుటకు వినియోగింపబడుచుండవలసియున్నది. ఇట్టి పట్టణములలో మునిసిపల్ పాఠశాలలే గాక ఎయిడెడ్ పాఠశాలలుగూడా యున్నవి. ఈ విద్యాపన్ను యీయన్నిందరి ప్రజలనుండి వసూలుచేయబడునది గనుక, యీ ద్రవ్యమును పట్టణములోని అన్ని పాఠశాలల నడుపు టకు నినియోగించుట సమంజసము. అట్లుగాక యీవాదు యీ ద్రవ్యము ఒక మునిసిపల్ పాఠశాలలపైనే వినియోగించబడుచున్నది. దీనినిగూర్చి యెన్నడైనా, ఏ పెద్దలైనా విచారణ చేసినారా?

పట్టణములోని ఒక పాఠశాలలో 8 మంది ఉపాధ్యాయులు పనిచేయుచున్న, ఆ పాఠశాలలో ప్రతిదినము 160 మందిపిల్లలు హాజరు కావలెను. అందుకు కనీసము 200 మంది పిల్లలైనా హాజరుపట్టీగా నుండవలెను. ఇట్టి పాఠశాలలకు చట్టమనుబట్టి పిల్లవానికి 9½ చదరపు అడుగుల స్థలమువంతున దాదాపు 26 అంకణముల కిట్టుబడిగలిగిన గృహముకావలెను. పైపెచ్చు ఆట, తోటప్రదేశముండవలెను. ఈ 8 మంది ఉపాధ్యాయులలో 4 లేండర్ గ్రేడు ఉపాధ్యాయులను 4గురు హయ్యర్ గ్రేడు ఉపాధ్యాయులను అయిన యీవాదు ఆపాఠశాల నిర్వహణార్థై సంవత్సరమునకు ఈ ఉపాధ్యాయుల స్కేలు జీతములపై 15% మేనేజిమెంటు గ్రాంటుపద్ధతిన రు 461 లు మాత్రమే యివ్వబడును. (ఈ ఉపాధ్యాయుల స్కేలు జీతము రు 3072 లు) ఇక వాస్తవముగా పాఠశాలపరికరములలో యీ పాఠశాల నిర్వాహమునకై (1) ఇంటిబాడుగక్రింద అంకణము 1.కి లెకరు 4 లు వంతున రు 1248 లు (2) స్వీపరు, వైటువాచమలకు రు 300 లు (3) రిజిష్టరులు, చాక్‌పీసులు, కాగితములు, పిరా వగైరాలకు గాను లెక 1.కి రు 5 లు వంతున రు 60 లు (4) తరగతి పుస్తకములు, దేశపటములు, వగైరాలకు రు 100 లు (5) ఫ్యూజును కిపేర్లు వగైరాలకు రు 50 లు (6) ప్రావిడెంటుఫండు కంట్రిబ్యూషనుక్రింద రు 96 లు ఖర్చుచేయవలెను. అనగా యీ పాఠశాల నిర్వాహము కొరకు మొత్తం సంవత్సరమునకు కనీసము రు 1854 లు ఆగును.

(సశేషం)

క్రిస్టమస్‌రోజు—

పున్నధునిముందు రతీదేవి

అలంకారానికి—

జపాట అబాదయ సిల్కు
జపాట ఛేర్మేన్ క్రేప్
జపాట ఎంబోజ్ ప్రింట్
జపాట పెరల్ క్రేప్

లక్ష్మీ స్టోర్సు

చిన్నబజారు — నెల్లూరు.

శ్రీ వెంకటేశ్వర యాత్రా స్పెషల్ - తిరుపతి

అసేతు హిమాచలపర్యంతము శ్రీ కాశీరామేశ్వర కాశ్మీర్ బదరీ పూర్ణయాత్రలు

16—2—56 తేది తిరుపతి నుండి స్పెషల్ బయలుదేరును.

(1) భవిష్యత్తునకి తిరుపతి శ్రీ కలియుగ వైకుంఠ వేంకటేశ్వరుల దర్శనం
(2) మహాశివరాత్రికి శ్రీ కాశీవిశ్వేశ్వర అన్నపూర్ణవిశాలాక్షీ బ్రహ్మోత్సవ దర్శనం
(3) శ్రీరామనవమికి భద్రాచల శ్రీరాముల బ్రహ్మోత్సవ దర్శనపార్టీ

పూర్తివివరములకు:- ఆర్గనైజరు – ఏ. యస్. రెడ్డి,

శ్రీ వేంకటేశ్వర యాత్రా స్పెషల్, 38, కోలావిధి - తిరుపతి - (చిత్తూరుజిల్లా)

నెల్లూరు సబ్ కోర్టులో O. S. No. 285 of 53 / E P. No. 150 of 55.

బమ్మ సుబ్బరాయుడు ... ... —వాది.

దేవిరెడ్డి వరపమ్మవగైరాలు - పాతిదేవరాయపల్లె —ప్రతివాదులు.

ఆత్మకూరు తాలూకా దేవరాయపల్లె విట్ I గ్రామంలో ప్రతివాదులయొక్క స్వాస్వీకానుభవములోని లేటు దేవిరెడ్డి తిరిపాలరెడ్డి తాలూకు:-

(1) కో. మా. పర్వి 291/2 చదరపుటమడి యు 2–23 ట్లు శిస్తు 5/- ప. పా. 2000/-
(2) డిటో పర్వి నె 282/1 రు వల్లెం పాపయ్యమడి యు 1–88 ట్లు శిస్తు రు 12–4–0 లు పర్కారుపాట 2000/-
(3) డిటో పర్వి 350/2 రు వెలంగాలవ యు 2–53 ట్లు శిస్తు 15–0–0 ప. పా. 1500/-
(4) డిటో పర్వి 61/5 రు చవిటిమడి యు 0–35 ట్లు శిస్తు 0-7-0 ప. పా. 400/-
(5) డిటో పర్వి 51/1 రు ,, యు 0–52 ట్లు శిస్తు 0-11-0 ,, 500/-
(6) డిటో పర్వి నె 171/2-ని రు నీలితొట్టిమడి యు 0–20 ట్లులో సమిష్టిన సగం యు 0–10 ట్లు పర్కారుపాట రూ. 200/-
(11) పర్వి 309 రు బుడిరెడ్డితోపు యు 7–35 ట్లు శిస్తు రు 1–4–0 ప. పా. రు 1500/-
(12) కో. మా. పర్వి 141/2 పంపూర్ పిచ్చమ్మమాగాణి యు 1–40 ట్లు ప. పా. 2500/-
(13) డిటో పర్వి 295/1 బూదా క్రిష్ణమ్మ చదరతోటమడి యు 1–0 ట్లు ప. పా. 1500/-
(14) కోరుమెట్ట పర్వి 29/1 తోటబావి యు 5–41 ట్లు శిస్తు 6–12–0 ప. పా. 500/-
(19) డిటో పర్వి 49 [illegible] యు 0–90 ట్లు శిస్తు 0-5-0 ప. పా. 200/-
(21) డిటో [illegible]/14 రాగేనుద్దంగారు యు 0–28 ట్లు శిస్తు 0–6–0 ప. పా. రు 30/-

యీ [illegible] నెల్లూరు జిల్లాకోర్టువద్ద 9–1–1956 లేదిన బహిరంగవేలం చేయబడును.

—కొందూరు శ్రీనివాసమూర్తి – వాది అడ్వొకేటు.

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Power Press, 170, Thipparajuvari St, Nellore.